

Ex libris Thomæ Roti.
Elbingæ. Anno 94.

L. H. 2. 4

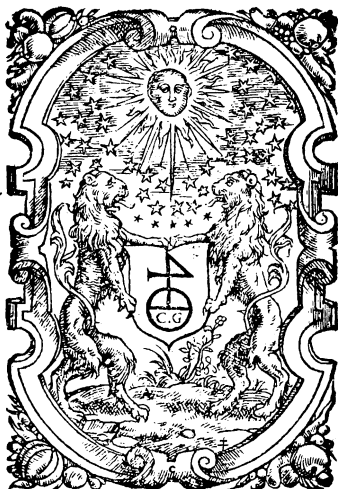
ANTONII

MIZALDI MONLVCIANI

*Asterismi: siue Stellararum octavi
caeli imaginum Officina.*

Eiusdem, periti rerum caeli Philosophi, seu Astronomi Encomium, elegans iuxta ac ingeniosum.

Ad Antonium Oliuarium Lumbariensem Episcopum.

PARISIIS,

Apud Carolam Cuillard, sub sole aureo, via ad diuum Iacobum.

M. D. LIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

SVPER AT A TELLVS
SIDERA DONAT.

501

Ob. 6. 3318

EXIMIO VIRO ANTO-
nio Oliuario, Lumbariensi Epi-
scopo pio iuxtà ac erudito,
Antonius Mizaldus
Monlucianus.
S. P. D.

IEGEBAM nuper apud
Plutarchum, Antistes exi-
mie, Alexandrũ Magnũ
inter spolia Darij Persarũ
Regis, vnguentorũ scriniũ
reperisse, quod erat auro, argento, gẽmisque,
ac margaritis valde pretiosum. Cuius varios
vsus cum certatim demonstrarent multi: imò
verò (inquit) libri Homeri custodia destina-
bitur: vt præclarissimum opus, quàm maxi-
mè diuine opere seruetur. Si petis, quorsum
hæc paucis dicã. Haud ita pridem cum ego
sacræ Vrania splendidissima & summè di-
uina palatia inuiserem: cælestesque eius the-
sauròs (Dij boni quàm admirabiles) modis
A ij omni-

omnibus laudarem ac suspicerem: heus, ait, ne frustra huc te ascendisse dicas, elegantissimum scriniolum hoc tecum aufer: inuenies in eo octo & quadraginta imagines, non dicā quouis auro & argento, gēmisque ac margaritis pretiosiores, sed omni adamante, hiacinto, chrysolitho, carbunculo, topasio, aut pyropo illustriores, ac rutilantiores: atq; vt paucis concludam, vniuerso pretio quod tota mundi inferioris Vniuersitas tibi dare potest, maiores ac præstantiores. Has cum amicis aliquot ostendissem, multosq; illi & principes viros, & magnates mihi nominaissent, dignos (vt dicebāt) quibus illas offerrem: imò verò, inquā, Antonio Oliuario Lumbariensi Episcopo erudito æquè ac humano destinabuntur: vt præclarissimū munus & verè cæleste, clarissimo homini, & rerū cæli amatissimo (addam etiam dignissimo) cōmittatur, ac destinetur. Nam ille de multis vnus est, qui

rectum nouit & vtile quid sit:

Quid pretiosa valent, quid distant sacra prophanis.

Id quod

Id quod commune habet cum prudentissimo fratre suo Francisco Oliuario, Franciæ Cancellario nunquam satis laudato: Memini historiarum scriptores Augustum commendare, quòd tristem à se neminẽ vnquã dimiserit: Traianũ, quòd doctos libẽter & viderit, & audiuerit: Põpeium, quòd facilẽ se omnibus exhibuerit. Hac tria (magna certè) Oliuaria genti hereditaria esse, nemo, scio, negabit, nisi fortasse qui illorũ ædes nũquam salutauit: aut cum Oliuariis in colloquium nullo pacto descendit. Vera scribens, nemini impono. Sed tempestiuum est, vt ad te Antistes ornatiss. nostra se cõuertat epistola. Nudius tertius cum ego extremam manum imposuissem Vranographiæ meæ, cæpi apud me consilium inire de nouo patrono illi comparando: imò verò de æquo censore & recto: qui aures, vt est apud Plutarchum, audiendis Musis, quàm equis, canibus, auibus, scortis, aut asinis appositiores haberet: animũque libris potius, quàm præsepis & culinis accõ-

A iij moda-

modaret: paucis, qui res doctas & serias, omnibus Pantagruelismis, & Amadismis, potiores duceret. Ea in re summorum virorum, Aristotelis, & Plinij cōsilio vsus: quorum ille, iudicem optimum vnumquēq; esse tradit eorum quæ rectè nouit, ac didicit: hic, fœlices esse artes, de quibus soli artifices iudicāt. Nec temere, me a sententia. Nam quæ, per Deos immortales, ingeniorū apud rudes & indoctos cōmendatio? quod disciplinarū iudiciū? quis artibus honos? quod laborum præmium? quæ inuitatio? quis fauor? aut quis ad studia stimulus? Itaq; ne ego incautus & malè prudens, in tales ingeniorū carnifices inciderem: ne in istiusmodi bonarum mentium lanienam precipitarer: tuam gentem & domum, à tam horrendo mari longè, latèque nauigātem, de omnibus mihi demerendam duxi. Téque imprimis dignum existimaui, cui cœlestis huius theatri mei colophon destinaretur. Vrania dies ac noctes me ad id sollicitate: quæ & te, & vniuersam gentem tuam
iam

iam olim res suas excoluisse, suos alumnos
fouisse, suas partes sustinuisse, vbique prædi-
cat: & ob id, summè idoneum te esse, in cu-
ius manus veniant iam dictæ cælestes imagi-
nes octo & quadraginta, supra omne mira-
culum admirabiles. Quibus si Phidiæ Mi-
neruam componis, si Myronis Herculem,
Lysippi Alexandrum, Praxitelis & Apel-
lis Venerem, Zeusidis Penelopen, Dædali
ingenia, paucis, quidquid tabularũ, signorum,
& statuarum artifices eximij, pinxerunt,
sculpsērunt, aut confluxerunt, nihil profum ad
has esse dices. Nam & materiam (si ita lo-
qui licet) & artificem longè insigniorem ha-
bent: Deum, inquam, Opt. Max. rerum om-
nium mundi autorem, & pulcherrimorum
artificiorũ omnium magistrum summè vene-
randũ. Cuius verbo, elegans hæc mundi Vni-
uersitas, nullo adhibito instrumẽto, statim in
formam prodiit: viuasque hominum, volu-
crum, natantium, & animalium omnium
effigies, plantarũque & arborum species

A iij innu-

innumeras, diuersis picturis & coloribus variegatas, absque vlllo penicillo actutum emisit. Quod in cælo simili factũ fuisse virtute, constanter credere par est. In quo, descriptas hic à nobis stellatas imagines & videre, & reperire licet: si minùs in forma, saltẽ in ordine & situ siderũ, à quibus tales imagines cõfigurantur. Quæ, præter summam pulchritudinem, eximiã lucem, occulta miracula, & latentem energieam, qua mundus inferior vitam accipit, miram etiam Dei autoris providentiam, bonitatem, ac maiestatem attestatur. Has, Præsul doctissime, si ea facie & manu excipere dignaberis, qua nuper Zodiacum nostrum prudentissimus frater tuus Cancellarius, fœliciter nobiscum agetur. Bene vale in eo cui cælum & sidera parent: Lutetiæ, Calendis Martiis.

LIBER ASTERISMORVM
*Antonij Mizaldi, hæc
in summa habet.*

Totus liber stellas octauæ orbis, & ex his conformatas imagines, tam septentrionales quàm meridionales facili methodo persequitur: nuncupatis etiamnum partibus & stellis illustrioribus, quæ in illismet imaginibus passim emicant. Ponit insuper numerum stellarum ex quibus imago quælibet, & Signum Zodiaci vnumquodque constat. Adiicit & formas eiusdem octauæ orbis quæ cum duodecim imaginibus Signiferi, in Lutetiano Horizontæ, & vicinis, quotannis exoriuntur & item occidunt: ascendunt ac descendunt. Postremo conclusionem adfert, cum pulcherrima paraclesi ad rerum cæli osiores & detractatores.

Huius præcipua summæque capita hac digeruntur serie.

Præfatiuncula cum propositione breuem inuocationem & partium scribendarum rationem annexam habens.

Octauam Sphæram parteis habere duas, stellatis formis quamplurimis sparsim illustratas.

Asterismorum seu imaginum octauæ cæli in septentrionali plaga, & hemisphærio intra Zodiacum lucentium ac residentium, nomenclatura, ordo & ratio.

Earundem imaginum, seu Asterismorum descriptiones per lucetia in illis membra, & stellatas particulas.

Stellatæ partes Vrsæ minoris, quæ & Cynosura dicitur.
Stellatæ

SUMMA LIBRI

- Stellatę partes Vrsę maioris, quę & Helice vocať.
Stellatę partes Draconis.
Stellatę partes Cephęi
Stellatę partes Bootis, qui & Arctophylax dicitur.
Stellatę partes Coronę borealis.
Stellatę partes Herculis, qui & Engonafis dicitur.
Stellatę partes Lyrę, quę & fidicula nuncupatur,
& vultur cadens.
Stellatę partes Cygni, qui & Olor, & auis dicitur,
necnon & Gallina.
Stellatę partes Cassiopeę, quę & Cathedrata vo-
catur.
Stellatę partes Persei.
Stellatę partes Heniochi : qui & Auriga solet ap-
pellari & Erythionius.
Stellatę partes Serpentarij: qui & Ophiuchus
dicitur.
Stellatę partes Serpentis Ophiuchi.
Stellatę partes Sagittę, quę & Telu nuncupatur.
Stellatę partes Aquilę.
Stellatę partes Delphini.
Stellatę partes Equi minoris: qui & Equuleus di-
citur.
Stellatę partes Equi maioris, qui & Pegasus vo-
catur.
Stellatę partes Andromedę: quę & Catherata
dicitur.
Stellatę partes Trianguli: qui est Deltaton in-
scribitur.
Quot apparentes stellas habeat in forma, vt lo-
quuntur, visibili septentrionalis quęque octa-
ui cęli

ASTERISMORVM.

ui cœli imago priùs scripta & adnotata.

Summa stellarum omnium plagæ septentrionalis octaui orbis: cum numero & classe magnitudinum dictarum stellarum. Adhæc, quid appelletur pars australis, & borealis.

Asterismorum, seu octaui cœli imaginum in meridionali plaga & hemisphærio extra Zodiacum lucentium ac residentium, nomenclatura, ordo, situs & ratio.

Eorundem Asterismorum seu imaginum descriptiones per lucentia in illis membra, & stellatas particulas.

Stellatæ partes Ceti, qui & Pistris, & Pristis ac Balæna dici solet, necnon Belua.

Stellatæ partes Orionis, qui & Iugula dicitur, & armatus, & ensifer.

Stellatæ partes Eridani, qui & fluuius dicitur.

Stellatæ partes Leporis.

Stellatæ partes Canis maioris: qui & Canicula, & Seirius etiam dici solet.

Stellatæ partes Canis minoris, qui & Procyon & Antecanis dicitur.

Stellatæ partes Navis, quæ & Argo vocatur.

Stellatæ partes Hydræ, quæ & Anguis nūcupatur.

Stellatæ partes Crateris, qui & Vas & Vrna dicitur.

Stellatæ partes Corui.

Stellatæ partes Cœtauri, qui & Chiron appellatur.

Stellatæ partes Lupi, qui & Bestia dicitur.

Stellatæ partes Aræ, quæ & Thuribulum, & Lar inscribi solet.

Stellatæ partes Coronæ australis.

Stellatæ

SVMMA LIBRI

Stellatæ partes Piscis australis.

Quot apparentes stellas habeat in forma, vt loquuntur, visibili, meridiana queque octavi cœli imago hîc scripta & adnotata.

Summa stellarum omniû illustrium ac obscurarû plagæ australis octavi orbis, nunc nuper hic ex propriis imaginibus descriptarum.

Quosnam cœlestis sphæræ circulos designent hactenus descriptæ octavi orbis imagines, tam boreæ quàm austrinæ.

Admonitio in superiora & præcedentia.

Orbis Signorum seu Zodiaci imagines & Asterismi in octava Sphæra.

Quibus stellis, quot, & qua parte conformentur duodecim imagines Zodiaci, ex Alfonso, & aliis antiquis.

Signi Arietis descriptio per stellatas eius parteis: cum numero stellarum illustriorum, ex quibus Signum totum conflatur.

Signi Tauri descriptio, per &c.

Signi Geminorum descriptio, per &c.

Signi Cancri descriptio, per &c.

Signi Leonis descriptio, per &c.

Signi Virginis descriptio, per &c.

Signi Libræ descriptio, per &c.

Signi Scorpj descriptio, per &c.

Signi Sagittarij descriptio, per &c.

Signi Capricorni descriptio, per &c.

Signi Aquarij descriptio, per &c.

Signi Piscium descriptio, per &c.

Insigniores aliquot stellæ, quæ & in Signifero, &
supra

ASTERISMORVM.

supra scriptis octauæ Sphæræ imaginibus, tam boreis, quàm austrinis lucent. Quarum nomina, sicuti frequentissima sunt apud priscos rerum cœli, agri & medicinæ scriptores: ita magnos vsus, & incredibiles cōmoditates stellarū ipsarum obseruatio adferre solet: siue res corporis, terræ, aut aëris, spectare voles.

Summa stellarum omnium illustrium ac obscurarum, quæ in duodecim imaginibus Zodiaci octauæ Sphæræ continentur.

Octauæ Sphæræ imagines, quas tam in oriētali quàm occidentali Horizonte comites secū habent, & deducūt Signa omnia Zodiaci (vt sūt duodecima pars Signiferi, hoc est grad^o triginta cōplectūtur) tātis per dum acronychè, vel, vt loquūtur, chronicè exoriuntur: aut (si vis) post Solis occasum, supra Horizontē ascēdunt: præsertim in Lutetiano Horizonte & vicinis. Res, cū ad alia multa, tum ad explorandā toto anno cœli faciem, perutilis & iucunda: Poterit etiam ad alios Signorum exortus facilè accommodari.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Ariete, per noctem, & aliter, surgentes, ac labentes.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Tauro &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum Geminis &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Cancro &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Leone &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum tota Virgine &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum tota Libra &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Scorpio &c.

Imagines octauæ Sphæræ, cū toto Sagittario &c.

Imagines

SVMMA LIBRI

Imagines octauę Sphęre, cū toto Capricorno &c.

Imagines octauę Sphęrę, cum toto Aquario &c.

Imagines octauę Sphęrę cum Piscibus per noctem & aliter surgentes & labentes, ascendentes & descendentes.

Admonitio in iam dicta.

Quot stellas in summa totus orbis cęlorum octauus, duabus regionibus suis accipiat: imò verò cęlum vniuersum.

Imaginum octauę Sphęrę in natiuitatibus exorientium, aut occidentium decreta & apotelesmata: ex Marco Manilio rerum cęli poęta antiquissimo, & Iulio Firmico, necnon Iouiano Pontano ad verbum ferè, decerpta.

Orionis seu Iugulę exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Cęti exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Arcturi exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Aquilę exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Nauis exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Leporis exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Procyonis exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Lyrę exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Heniochi exortu nati.

Eiusdem

ASTERISMORVM.

Eiusdem occasu nati.
Crateris exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Cygni exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Pegasi exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Hædi exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Coronæ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Delphini exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Hyadum exortu nati.
Earundem occasu nati.
Sagittæ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Caniculæ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Engonasis exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Aræ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Capræ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Andromedæ exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Anguis exortu nati.
Eiusdem occasu nati.
Pleiadum exortu nati.
Earundem occasu nati.

Perfei

SVMMA LIB. ASTERISM.

Persei exortu nati, & item occasu.

Centauri exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Cassiope exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Piscis exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Spicæ exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Cephei exortu nati.

Eiusdem occasu nati.

Admonitio in præcedentia summè notanda.

Conclusio cum pulcherrima paraclesi ad *μυσουρά-*
vs Epicureos, cœli & rerum illius præstâtissi-
marum ofores, ac derisores summopere riden-
dos ac deridendos.

F I N I S.

ANTONII MIZALDI
 Monluciani Asterismi, siue stel-
 latarum octaui cœli ima-
 ginum Officina.

USA a gedum, tibi nūc animis,
 tibi pectore firmo

Est opus: octaui vt volites ad cul-
mina cœli:

Te satis, atque satis septem tenuer-
re Planeta:

PROPO-
 SITIO:

*Signaque Zodiaci, necnon & fabrica mundi:
 Rebus in excelsis decus est, ac gloria maior:
 Quare, pone metum, & lenioribus vttere pennis:
 Vt rutilum velox perlustres amphitheatrum,
 Quod splendet formis pulchro radiantibus auro.
 Si quid formidas, sic cœli affare magistram:
 Me sacra VRANIE, me cœli summa petentem,
 Astra recensentem, ceu tu dux certa viarum
 Præcede: & specula residens sublimis in alta
 Ostendas reliquum cœli: atque id nomine signa:
 His actis, stellatum mundum excurrere perge:
 Quem (vt nosci verè posset) veneranda vetustas
 Pinxit in effigiem variam, variâsque figuras:
 Queis sunt ex sociis data singula nomina stellis:
 Vt formæ ipsæ vsus, simul & commenta sequantur:
 Et non vt fieret (quod scribunt) fabula cœlum:
 Sicut perfacili sat ages monstrare Minerua.*

INVOCA-
 TIO:

B octauam

ANTONII MIZALDI

O^{ct}auam Sphæram parteis habere duas, stellatis
formis quamplurimis sparsim illustratas.

NARRA-
TIO à p-
tibus o-
ctauæ or-
bis.

In numeris miranda modis, o^{ct}aua Polorum
Sphæra, duas retinere plagas spectatur: & illis
Stelligeras formas complures ordine ferre:
Vna solet dici Borealis, & altera verè
Australis: per quas sparsim lucèntque, micèntque
Effigies hominum, volucrum, pecorum, atque natantum:

Variæ i-
magine
in Sphæra
o^{ct}auæ.

Ignis & vndarum: summam, quidquid habere
In genere inferior mundus censetur: vt illic
Esse suos ortus intelligat, interitúsque:
Et quòd ab excelsis dependent infima: quorum
(Sive velint, nolint) radiis, motúque reguntur.

Numerus
imaginú
o^{ct}auæ
Sphære.

Sed formas omneis cælorum rite putabis
Esse quater denas, adiectis insuper o^{ct}o:
Vt nunc ostendam, & producto nomine tradam.

Asterismorum, seu imaginum o^{ct}auæ cæli, in Se-
ptentrionali plaga & hemisphærio, intra Zodia-
cum, residentium ac lucentium, nomenclatura, or-
do & ratio.

Vrsa mi-
nor seu
Cynosu-
ra.

Viginti resident ad septem Signa triones:
Vnum si iungas, velut hic describere pergo.
Extremum Cynosura pigrè torquetur ad axem:
Tam motu, quàm luce patens Borealibus oris:
Vrsa minor vocitata: nec est manifestior autor
Non apparentem pelago quærentibus orbem.

Vrsa ma-
ior, seu
Helice.

Hanc Helice sequitur: nunc, olímque Vrsa recepta
Maior: quam multe certantes lumine stellæ
Sub forma plaustris (à quo nomen fertur habere
Vulgatum populo) pingunt, ac rite figurant:
Haud quaquam paribus sunt frontibus: vtraque caudã

ASTERISMI.

*Iactat in alterius rostrum, sequiturque sequentem:
 Has circūfusus, circūmque amplexus, vtrinque
 Diuidit Hesperidum summè dilucidus Anguis:
 Ingenti faciens sinuosa volumina cauda:
 Ne coeant, abeantve suis à sedibus vsquam.
 Hunc inter, mediūmque orbem quo sidera septem
 Per bisseua meant, cælo aduersantia, Signa,
 Diuersis mixtim consurgunt viribus astra:
 Hinc vicina polus, Signorum hinc proxima flammis:
 Iuxta frigenteis Arctos, Boreamque rigentem,
 Nixa venit species genibus, sibi conscia causæ:
 Astronomi Engonasm dixerunt uomine Græco.
 A tergo nitet Arctophylax, idemque Bootes:
 Arcturum rapiens medio sub pectine secum.
 At parte ex alia clavo iacet orbe Corona,
 Luce micans varia, perpulchrâque lumina gestans:
 Gnosa deserta, credunt, monumenta puellæ.
 Hinc Lyra diductis per cælum cornibus, inter
 Sidera conspicitur: quâ quondam ceperat Orpheûs,
 Omne quod attigerat cantu, manesque per ipsos
 Fecit iter: domuitque infernas carmine leges:
 Huic cælestis honos, similisque potentia causæ:
 Tunc syluas, & saxa trabens, nunc sidera ducit:
 Et rapit immensum mundi reuolubilis orbem.
 Serpentem spiris Ophiuchus deinde molestis
 Sustinet: & toto cingentem corpore mæstus
 Excipit: ac nodos, sinuatâque terga per orbis
 Respicit: ille tamen molli cernice reflexus,
 Se dat pratensis per laxa volumina palmis.
 Proxima sors Cygni, quem cælo Iupiter olim
 Imposuit: formæ precium qua cepit amantem:*

Anguis,
seu Dra-
co.

Hercules
seu Engo-
nasis.
Arcturus
seu Boo-
tes.
Corona
Ariadnes.

Lyra, seu
vultur ca-
dens.

Ophiuch⁹
& eius Ser-
pens.

Cygnus
seu Gal-
lina.

ANT. MIZ ALDI

*Cum Deus in niueum descendit versus Olorem:
Tergaque fidenti subiecit plumea Lada.*

Sagitta.
Aquila.

*Post, imitata nitent cursumque, habitumque Sagitta
Sidera: moxque Ioni sacer Ales fertur in altum:
Stellatus volitans, ceu gestet fulmina cæli.*

Delphin⁹.

*Porro, de Ponto venit Delphinus ad astra:
Oceani, cælique decus spectabile valde:*

Equus ma-
ior & mi-
nor.

*Quem rapido conantur Equi comprehendere cursu:
Cum maiore minor, fulgenti lumine clari:*

Andro-
meda.

*Andromede sectatur eos: quam denique Perseus
Ereptam, iunxit sibi: dein succedit iniquo*

Perseus.

*Diuisum spatium, quod terna lampade dispar
Conspicitur, proprio Deltaton nomine sidus:*

Deltaton.

Cepheus.
Cassiopea

*Ex simili dictum: Cepheusque, & Cassiopea:
Ac vicina iacit fesso vestigia Tauro*

Henio-
chus.

*Heniochus: studio cælumque, & nomen adeptus:
Quem primum curru volitantem Iupiter alto,
Quadringis conspexit equis, cæloque sacrauit.*

Eorundem Asterismorum, siue cælestium
imaginum descriptiões per stellatas par-
ticulas que in illis lucent, ac emicant: ma-
ximè in forma, vt loquuntur, visibili.

Stellatæ partes Vrsæ minoris, quæ & Cynosura di-
citur, & Septentrio, & Plaustrum minus.

Vrsæ mi-
nor.

Vrsæ minor stellæ circumfert partibus hiscè:
*In caudâ, dorso, ac humeris, ex ordine septem:
Quæ formam plaustri referunt: quæ propter vbiq̃
A populo, Vrsæ minor fertur plaustrum minus esse.*

Stellatæ

ASTERISMI.

Stellatæ partes Vrsæ maioris, quæ & Helice dicitur, & Plaustrum maius.

IN rostro, ac binis oculis, magna Vrsa resulget:
 Et fronte, auriculis, collo, dorsoq̄, humeròque,
 Pectore, crure, genu, necnon & ad ilia: dextro
 Deinde pede, ac lauo: veluti nox indicat ipsa:
 Sed iacit è multis præfulgida sidera septem:
 Quæ, quia plaustralem (vt scripsi) dant rite figuram,
 Hinc ansam vulgo tribuunt, vt protinus Vrsa
 Hac, plaustrum maius dicatur nomine noto.

Vrsa maior quas partes habet stellas.

Stellatæ partes Draconis, qui etiam Anguis dicitur, & Serpens.

ORe Draco rutilat, lingua quoque, luminibusque,
 Et collo, & capite, & spinâ, caudâque, genâque.

Draconis partes.

Stellatæ partes Cephei.

Cepheus collucet pedibus, humeris, cubitoque:
 Queis pectus iunges, dextrum latus, atque tiamam:
 Brachiaque, in reliquis nullo est spectabilis astro.

Cephei partes.

Stellatæ partes Bootis, qui etiam Arctophylax dicitur.

Hic caput, atque manus, cubitus, necnon femur,
 & pes,
 Venabulum, vola, cumque humeris calcaneus, igneis
 Eximios fundunt, & miro lumine claros.

Bootis partes.

Stellatæ partes Coronæ borealis: quæ & Ariadnæa dicitur.

Desunt membra quibus describere rite Coronam
 Possimus: satis est dixisse, quod ambitus illi

Coronæ partes.

ANTONII MIZALDI

Vndique per noctem lucet fulgentibus astris.

Stellatæ partes Herculis, qui & Engonasis dicitur,
& Gemiculatus.

Herculis partes. **E***T capite, axillâque micat: nec brachia sperne,
Ac humeros, cubitû, lat⁹, & femur, inguina, clunes,
Atque genu, inde manum, necnon surâsque, pedêsque.*

Stellatæ partes Lyræ, quæ & Fidicula, & Testudo,
& Vultur cadens dici solet.

Lyræ partes. **S***plendescit cornu, & ferme testudine tota,
Ac fidibus: quæ sunt Thracis monumenta Poetæ.*

Stellatæ partes Cygni, qui & Olor, & Gallina, &
Auis etiam dicitur.

Cygnipar tes. **P***Ræfulget collo, rostro, capite, & pede, cauda,
Atque genu, medio quoque pectore, denique & ala.*

Stellatæ partes Cassiopeæ, quæ & Cathedrata etiam dicitur.

Cassiopeæ partes. **S***Tellatum pectus præsert, & caput, & crus,
Atq³, pedes, cathedrâ, cubitumq³, & brachia, zonâ,
Addo femur: veluti Astronomi docuere priores.*

Stellatæ partes Persei: qui & deferens caput Medusæ,
& Algol dicitur.

Persei partes. **H***Vic cubiti, atq³, man⁹, humeri, caput, & latus ardês
Ignibus eximiis: poplites, scapula, femur, & crus
Addentur: necnon & tali, denique sura:
Ac caput horrendum quod dicitur esse Medusæ.*

Stellatæ partes Heniochi, qui & Agitator, & Au-
riga, & Erychthonius nuncupatur.

Heniochi partes. **I***N capite, ac humeris, cubito, pede, clune, volâque,
Talis,*

A S T E R I S M I.

Talis, ac Hædo, Heniochus rutilare videtur.

Stellatæ partes Ophiuchi, qui & Serpentarius dicitur, & Anguitenens.

A *Strâ geris cubitis, humero, capite, & pede multa:*
Deinde manu, poterunt femur, & calcaneus addi.

Ophiuci partes.

Stellatæ partes serpentis Ophiuchi.

N *Aribus, atque gena, colloq, & tempore, spina:*
Necnon & capite, & dorso, cauda, insuper ore,
Innumeras stellas hic serpens fertur habere.

Serpentis partes.

Stellatæ partes Sagittæ, quæ & Telum etiam dicitur.

A *Ethereos ignes iaculatur arundine Telum:*
Præterea crena, necnon & cuspidè tota.

Sagittæ partes.

Stellatæ partes Aquilæ, quæ & Vultur volans dicitur.

I *N capite, & scapulis, humero, collo, insuper unâ*
Caudâ, perpulchris Aquila est spectabilis astris.

Aquilæ partes.

Stellatæ partes Delphini.

E *T latere, & collo, tum dorso, denique spina,*
Illustreis Delphinis habet flammâsque, facêsque.

Delphini partes.

Stellatæ partes Equi minoris, qui & Equuleus dicitur, & Equus prior.

O *Re micat, rutilumque caput prætendit ab alto:*
Nulla parte alia quacunque notabilis vlli.

Equi minoris partes.

Stellatæ partes Equi maioris qui & Pegasus dicitur, & Equus dimidius.

S *Telliferum rictum, atque caput, scapulas, humerosq,*
Pectus, cervicem, armum, & cum suffragine, crura,

Equi maioris partes.

B iij Cumque

ANT. MIZALDI

*Cumq̄ iubis collum, vmblicum genua, insuper alas,
Pegasus obiectat, stellisq̄ ardentibus offert.*

Stellate partes Andromede, quę & Catherinata dicitur,

Andromedæ partes. **D**E scapulis, humeris, de zona, de que lacertis,
Ac pedibus, cubito, poplite, armo, sirmate vestis,
Atque manu, Andromede scintillas excutit ignis,

Stellate partes Trianguli, qui & Deltaton dicitur.

Trianguli partes. **E**Ximias, apice, atque basi, succedit habetque
Deltaton faculas: nostri dixere Triangulum:
In quo finimus boreales vite figuras.

Quot apparentes stellas habeat (maximè in forma,
vt loquuntur visibili) Septentrionalis quęq; octa-
ui cœli imago, hic scripta & adnotata.

Qua sint Signa Poli borei descripsimus, & quę
Partibus ignescant: superest ostendere stellas
Quas magno numero quęuis admittit imago
In forma: vt possint cuius de nocte notari.

Vrsa minor. *Vrsa minor (Græcis passim κωνόσθερα vocata)
Septenis astris sursum rutilare videtur.*

Vrsa maior. *Maior (quod cœlo maiori corpore fulget,
Græcis dicta ἑλίκη) viginti lumina seruat*

Draco. *Cum septem: formant vnum & trigena Draconem.*

Cepheus. *Vndenis Cepheus constat pellucidus astris:*

Cassiopea *Cassiopea decem atque tribus: velut octo Corona:*

Corona. *Septena atque decem tribuuntur sidera Cygno:*

Cygnus. *Ignibus Engonasis triginta, nocte resulget,*

Engonasis. *Vnum si demas: vt crebrò vidimus ipsi:*

Bootes. *Viginti atque duo designant astra Bootem:*

Perseus. *Viginti & septem flammæ capit athere Perseus:*

Henioch⁹ *Bis septem Heniochus: humero quæ clara sinistro est*

Fertur

ASTERISMI.

*Fertur Capra: duas alias quas læna refundit,
 Hædos appellant: nautis sæpe anxius horror.
 Ast Ophiuchus habet viginti & quattuor astra:
 Ac eius Serpens viginti, si duo tollas:
 Est Lyra luminibus denis Orphæa coruscans:
 Et quinque ætheream designant astra Sagittam.
 Ignibus inde nouem rapidus Iouis emicat ales:
 Delphinus bis quinque tenet, pernobile sidus:
 Vigenis sursum splendescit Pegasus astris:
 Quique minor vocitatur Equus (res vera) quaternis:
 Andromede tribus & viginti est nota lucernis:
 Deltæton ternis, qui partem finiet istam:
 Sed memor esto, quod hîc informes negligo stellas.*

Capra.
 Hædi.
 Ophiuchus.
 Serpens.
 Lyra.
 Sagitta.
 Aquila.
 Delphinus.
 Pegasus.
 Equus minor.
 Andromeda.
 Deltæton.

Summa stellarum omnium plagæ septentrionalis octauæ orbis: cum numero & classe magnitudinum dictarum stellarum. Adhæc, quid appellatur pars australis, & borealis.

Nunc demum octauæ borealis portio Sphæræ
 In summa quot habet stellas exponere pergo:
 Obscuras numero socians illustribus omnis:
 Verum te cupio memori bene condere mente,
 Quod dictæ Sphæræ borealis portio fertur
 Quæ intra Signiferum rectâ procedit ad Arcton
 Frigora spargentem nobis: tenet altera partem
 Oppositam, australis communi nomine dicta.
 Sunt ergo ad boream stella miro ordine sparse
 Tercentum & decies sex: ni me docta vetustas
 Decipit: hunc etenim numerum numerare nequiu:
 Ex his tres, primæ sunt classis: deinde secundæ
 Octonæ atque decem: sexagenæ & decies sex
 Ternæ, queis vnâ debet sociari: quaternæ

Quæ pars
 australis &
 borealis
 octauæ
 Sphæræ.

Magnitudines stel-

Sexagin-

ANTONII MIZALDI

Iarú partis *Sexaginta ultra centum, septémque decémque:*
 borealis *Quinta, octo & quinquagena: sunt denique sexta*
 octauæ *Et tres atque decem: obscuraq; nouem: insuper vna*
 Sphæræ. *Quam prisco Astronomi nebulosam nomine dicunt.*

Asterisimorum, seu octauí cæli imaginum, in meridionali plaga, & hemisphærio, extra Zodiacum, lucentium ac residentium, nomenclatura & ordo.

Forma quindena madido retinentur in Austro:
 In quibus eximia se prodit imagine primus
 Cetus: Persæa vix olim falce peremptus:

Cetus.
 Orion.

Hac etiam parte armatum Orion a videbis:
 In magnam cæli tendentem brachia partem:
 Nec minús extento surgentem ad sidera passu:
 Singula fulgenteis humeros cui lumina signant:

Nilus.
 Lepus.
 Canis v-
 terque.
 Lupus.
 Corona.

Atque tribus rutilis demissus ducitur ensis:
 Posthunc spectabis Nilum, Leporémque fugacem:
 Quem Canis haud vnus sequitur, maiórque, minórque:
 Non procúl hinc, Lupus aspicitur, rutilánsque Corona:
 Inter & australes Argo micat inclýta flammæ:
 In cælum subducta, mari quòd prima cucurrit:

Argo.
 Ara.
 Crater.
 Coruus.
 Cétaurus.
 Hydra.
 Piscis au-
 strinus.

Seruando Dea facta Deos, & vellere nota:
 Pòst, Aram, sacrúmque potes Cratera tueri:
 Necnon Phœbeum radianti sidere Coruum:
 Centaurúmque trucem: domitámque laboribus Hydram
 Herculeis: pestem Lerna, & mirabile monstrum.
 Hac etiam Piscis quidam regione videtur:
 Quem Notium prisçi dixere à nomine partis:
 Austrinas in quo claudemus rite figuras.

Eorum-

ASTERISMI.

Eorundem Asterismorum, seu imaginum descriptiones per lucentia in illis mēbra, & stellatas particulas, maximè in forma, vt loquuntur, visibili.

Stellatæ partes Ceti, qui & Pistris, Pristis, Balæna, & Belua etiam dici solet.

N *Are igneis efflat Cetus, victuque genisque,
Necnon maxilla, ore, iubis, ac pectore, ventre:
Præterea cauda, atque, oculis, ipsoque capillo.*

Ceti partes stellatæ.

Stellatæ partes Eridani, qui & fluuius dicitur.

P *Er partes, aut membra nequit describere vnus
Eridanus, vasta cœli regione locatus.*

Nili partes.

Stellatæ partes Orionis, qui & Iugula dicitur, & Fortis, & Armatus.

F *Uiget in vlna, humeris, cubito, pedibus, manibusque,
Necnon & capite, & dorso, nimbosus Orion:
Ense quoque, ac clypeo: nec erit calcaneus extrâ,
Balthens, atque genu, quibus insunt sidera pulchra.*

Orionis partes.

Stellatæ partes Leporis.

A *Vribus, & mento, medio quoque corpore, necnon
Lumbis, ac aluo, pedibus, caudaque relucet.*

Leporis partes.

Stellatæ partes Canis maioris, qui & Seirius, & Canicula etiam dicitur.

L *Vcenteis ignis globulos Canis cuomit ore,
Auribus, & capite, & collo, genibus, pedibusque,
Pectore, cauda, humeris, femore, omni corpore ferme.*

Canis maioris partes.

Stellatæ partes Canis minoris, qui & Procyon, &

Ante-

ANT. MIZALDI

Antecanis etiã nuncupatur.

Canis minoris partes.

P *Arvulus iste Canis, femore, & ceruice coruscatur: Partibus in reliquis, tetra fuligine sordet.*

Stellatæ partes Navis, quæ etiam Argo dicitur, & Arca Nohæ.

Argo navis partes.

I *N prora & puppi rutilat, medio quoque scuto, Atque gubernaculo, solio, transiro, atque earina: In mali statione, ac ipso denique malo Sub medium: in parvis scutis, temonéque, necnon In tenso velo, positiisque ex ordine remis.*

Stellatæ partes Hydræ, quæ & Anguis dicitur.

Hydræ partes.

E *T capite, ac oculis, necnon & naribus, igneis Hydra iacit: iacit & rictu, ceruice, genisque: Insuper & collo: rutilam queis iungito caudam.*

Stellatæ partes Crateris, qui & Vrna, & Vas dicitur, ac Patera.

Crateris partes.

A *Nsa, basis, labrum Crateris, lucida servant Lumina: si non est mendax veneranda vetustas: Quæ cæli stellas in formam rite vocavit: Ut possent nosci, inq, vicem distinguier omnes.*

Stellatæ partes Corui.

Corui partes.

S *Tellatum collum, cum rostro & pectore gestat, Extremumque pedem, nec omittes protinus alam.*

Stellatæ partes Centauri, qui & Chiron etiam vocatur.

Centauri partes.

I *N capite, ac humeris, latere, armo, denique scuto, Atque manu, femore, & cubito, poplite, ac pede, dorso, Necnon & lumbis, aluo, taloque, genuque, Centaurus fulget: cum pectore, brachia iunges.*

Stellatæ

ASTERISMI.

Stellatæ partes Lupi, qui & Belua, & Bestia, & Fera dicitur.

Astra capit iugulo, cauda, rictu, pedibusque,
Ac alio, femore, & poplite, armo, denique lumbis. Lupi partes.

Stellatæ partes Aræ, quæ & Focus, & Thuribulum, & Lar dicitur, & Sacrarium.

Ad foculū, & summam flammā, mediā insuper arā,
Inq̄ basi, stella variæ rutilantque, micantque. Aræ partes.

Stellatæ partes Coronæ Australis

Quod paucas habeat partes, & sidera pauca,
Nobis idcirco est paucis tractanda Corona. Coronæ partes.

Stellatæ partes Piscis Australis.

Hic cauda, & dorsum, necnon os, brachia, spina,
Effundunt placidos igneis, ac lumina mira:
Sed satis hac in re versatum: cætera trado. Piscis partes.

Quot apparentes stellas habeat, maximè in forma
(vt loquuntur) visibili, meridionalis quæque octaui cœli imago, hic scripta, & adnotata.

Nunc quot habent stellas, australia Signa, canamus:
Quãuis sine p̄cul, atq̄ oculis malè cognita nostris:
Sed veterum hîc promitto sequi vestigia patrum.

Viginti atque duas stellas censetur habere

Cetus: portentum cœli, necnon maris ingens:

Quattuor Eridanus, triginta si super addas:

Auratum Leporem bis sex bene sidera pingunt:

Triginta stellis atque octo constat Orion:

Ignibus octonis incendit Seirius orbem

Cum denis: Procyon triplici micat æthere flamma:

Et tribus ac quadraginta Argo est clara fauillis:

Cetus.
Eridanus.

Lepus.
Orion.

Seirius.
Procyon.
Argo.

ANT. MIZALDI

Centaur⁹. *Octo & triginta Centaurus sidera seruat:*
 Ara. *Luminibus septem speciosa est Ara deorum:*
 Lupus. *Stellis deinde nouem atque decem Lupus aethere splēdet:*
 Hydra. *Septem & viginti facibus spectabilis Hydra est:*
 Coruus. *Coruus septenis, vt Crater: vna Corona*
 Crater. *Coruus septenis, vt Crater: vna Corona*
 Corona. *Australis, tribus atque decem longē ignibus ardet:*
 Piscis au- *Vndeno notius decoratur lumine Piscis:*
 stri. *Sed satis in Signis versatū australibus: ergo*
His finem facio, ne sim verbosior aquo:
Sis tamen vsque memor, me informes linquere stellas.

Summa stellarum omnium illustrium ac obscurarum plagæ australis octaui orbis, nunc nuper hic ex propriis imaginibus descriptarum.

Numerus stellarum plagæ australis octauæ Sphaeræ. **O** *Octaua Sphaera regio, vocitata Latinis Australis, stellas tercentum sexq̄, decemque Accipit: Astronomi classes ex ordine pandent: Quos omni studio posthac euoluere perges: Ne te prolixo dicar sermone morari.*

Quosnam cœlestis Sphaeræ circulos designent hætenus descriptæ octaui orbis imagines, tam septentrionales quàm meridianæ.

Repetitio nes autori summè exosæ. **S** *I rerum cœli sacrarum captus amore, Hic fortasse cupis cyclos excerpere Sphaera, Per quos iam posita formæ, scripta q̄, figura Excurrunt: vel quos designant limite certo: Ad nostræ Sphaera librum, te iure, secundum Transmittam: ne sit crambe repetita molestæ: Inuenies illic, quod te legisse iuuabit.*

Admonitio in superiora.

H *Ætenuis astra tibi proprio sub nomine scripsi,*
Que

ASTERISMI.

Quae sparsim octauum lucentq̄, micantque per orbem:
 Nunc, fors an, cupidè affectas cognoscere, certo
 Non dicam numero, sed forma & nomine, nec non
 Et digito (si non pugnarent Numina) qua sint
 Quae super exustas apparent vndique terras:
 Quaeq̄, intra gelidum Capricorni sidus, & axem
 Imo subnixum vertuntur cardine mundi:
 Orbis parte alia: qua priscis inuia tota,
 Ac ignota fuit nimum, nimumque negata:
 Ignotaq̄, hominum gentes, incognita regna,
 Commune ex vno lumen ducentia Sole.
 Omnibus Astronomis olim, cum pars ea caeli
 Nota parum fuerit (sub cyclo Acquante repositos
 Excludo) ad certos homines te sedulo mittam,
 Qui, hinc annis aliquot (nimirum bis decies sex
 Plus minus) intrepida vi, infraeto pectore, & ausu
 Herculeo, spretis monstris, ac mille periclis,
 Numine deducti Diuum (quod credere par est)
 Occultas terras, ignotum denique caelum,
 Nauibus explorare & equis coepere: fatentes
 (Scitanti à doctis) quod verè partibus illis
 Non minor est mundus, nec caeli lumine peior,
 Quàm nobis: nisi quod sua stellis nomina non sunt:
 Ergo peregrinis caelum hinc depingitur astris:
 Quae Notia Astronomi inscripserunt voce recepta:
 Nusquam in conspectum nostrum venientia: quãquam
 Sublimis speciem mundi, simileisque figuras
 Stellarum nostris, pro magna parte referre,
 Multi priscorum passim monuere: quod vnum
 Nos doceant, videantque (precor) qui nauibus illuc
 Contendunt, noua regna petunt, caelumque remotum

Affectata
multorum
curiositas.

Bona pars
orbis ter-
rarũ pri-
scis inco-
gnita.

Laus eo-
rũ qui no-
uum orbẽ
nobis ape-
ruerunt.

Eximius
auctoris
candor.

Nocte

ANT. MIZALDI

Nocte dièque adeunt, observant, atque salutant:
 His ingens per me referretur gratia: summus
 Ascribetur honos, cum fama, & laude perenni:
 Sed satis hæc: alias nunc demum tradere pergo
 Octava Sphæra formas: quas docta vetustas
 Et vero, & proprio conscripsit nomine Signa.

Orbis Signorum quem Zodiacum vocant, imagines, & Asterismi in octava Sphæra.

Hic duodena tibi Signorum nomina (scripta
 Zodiaco nostro) ratio deposcit, & ordo
 Ut paucis iterum perstringam versibus: hæc sunt,

Ordo &
 nomé Si-
 gnorū Zo-
 diaci duo-
 decim.

Laniger, & Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo,
 Libra, Nepa, Arcitenens, Capricornus^q, Hydrochous^q,
 Et duo cælesti radiantes lumine Pisces.

Sena priora vocant Borealia: nempe quod Arcton
 Affectent: Austrina alia: ut situs indicat, & pars.
 Cætera Zodiacus noster facili ordine pandit.

Quibus stellis, quot, & qua parte, con-
 formentur duodecim imagines Zo-
 diaci, in octava Sphæra.

Signi Arietis descriptio per stellatas eius parteis:
 cum numero stellarum ex quibus Signum totum
 conflatur.

Signa quibus capiant stellæ in partibus, audi:
 Quotque habeant (si forte inuat) cognoscito paucis.

Eximio Iouis assensu, fulgentibus astris

Arietis
 partes stel-
 latæ.

Laniger accepit stellato vellere dorsum:

Cui subito micuere aures, ceruix^q, pedesque

Vnguisidi: ac miro radiavit lumine cauda:

Venterque, & caput igniferis sub cornibus arsit:

Queis

ASTERISMI.

*Quis addes poplitem, femur, ipsos denique renes:
Vnde habet (vt veteres docuere) astra octo decemque:* Numerus
Si cum formatis informes iungis & aptas: stellarum.
Quod reliquis etiam debes ascribere Signis.

Signi Tauri descriptio per &c.

Q*ua Tauri parte insunt alta cornua fronti,
Et qua demisso pendent palearia mento,
Atque vbi præduro diuisa est vngula cornu,* Tauri par
tes stella-
tæ.

*Quaque genu, quaque & ceruix, & pectus, & armi,
Spinaque, & ingenti se curuant ilia tractu,
Quæ auricula, necnon os, lumina, denique nares,
Ac latus, & validum iuncta suffragine collum,
Accendit Cytherea igneis, atque innuba Phœbe:
Effulsitq; nouis Taurus spectabilis astris:
Regaleis etiam stellas, & regia iura*

Iupiter adposuit: nec Martis defuit ignis: Numerus
Hinc stellas retinet decies quater, adice ternas: stellarum.

*Vt nos Astronomi veteres docuerunt: sed harum
Septem, qua ferme postrema in parte relucet,
Vergilia, necnon Athlantides esse feruntur:* Vergiliæ.
Sunt totidem in capite, atque Hyades dicuntur ab imbri: Hyades.

Quem (quoties regnant) sunt passim effundere natæ:

Ni stella impediunt calida, vt te ars ipsa docebit:

Nosque alibi proprio tractabimus inde libello:

Si gustum factum posthac tibi dixeris istis.

Signi Geminorum descriptio per &c.

E*ffulgent Geminis scapula, caput, vtraque palma:* Geminorū
Et cum clune vtroque, latus, coxæq; tenellæ: partes
stella-
tæ.

Quaque lacertoso curuantur brachia nodo:

Necnon bubones, cubiti, poplites, humerique:

C Genuaq;

ANT. MIZALDI

*Genuaque, summotique pedes: quos parte propinqua
Irradiat (quo vix cælo est illustrius) astrum:*

Numerus stellarum. *Hinc Gemini fratres bis denis sexque fauillis,
Aetheream lucem noctu iaculantibus ardent.*

Signi Cancri descriptio per &c.

Cancris partes stel-
latae. **O** *Re ignes, pedibusque ignes, & pectore, & ipsa
Cancris succendit testa, pater optimus olim:
Quinetiam ignavos illi calavit Asellos:
Et statuit Praesepe: ac nube infecit opaca:
Infamemque notam dorso signavit adusto:
Atque decem stellis Cancrum fulgescere iussit:
Si treis adiungas, ut scripsit docta vetustas.*

Signi Leonis descriptio per &c.

Leonis partes stel-
latae. **S** *Idereis flammis sursum est accensa Leonis
Belua: cui rutilat caput, & micat aurea ceruix
Ignibus: ac fulget claro spina ardua dorso:
Splendent & nares, collum, axilla, os quoque, venter,
Necnon & lumbi, clunes, poplites, femur, & δρ&ξ,
Iliaque, incurvique pedes, & cauda, genuque:
Necnon illustri pectus regale sub astro:
Sicque insigne decus se toto sidere fundit:
Quod stellis quinque ac triginta lucet ad vnguem.*

Signi Virginis descriptio per &c.

Virginis partes stel-
latae. **P** *Rospice qua parte ingens sese proferet astrum
Virginis, id dextrâ cerealia munera gestat:
In quibus eximio candescit lumine sidus:
Sunt ala, quibus à violento se hoste recepit
Stellata: radiant obscuris ignibus astra
Quae extrema reparant sinuosa volumina palla:*

Collucet

ASTERISMI.

Collucet facies, coxæq; natæsq; genūque,
 Et manus, atque latus: speciosum denique pectus:
 Non humeros pater ipse (igneis ne despice tantos)
 Non caput, ingressusque pedum, non brachia liquit
 Obscurata: micant cælo hic spectanda sereno
 Sidera, & ardenti scintillant lumina flamma:
 Vnde astris fulget ter denis atque duobus.

Numerus
 stellarum.

Signi Libræ descriptio per &c.

Iupiter eximiis flammis ter summus, utranque
 Incendit trutinam, trutinaque volubilis hastam:
 Quam stellis octo voluit lucere, nouemque.

Libræ par-
 tes stella-
 tæ.

Signi Scorpij descriptio per &c.

Ille idem, effigiem Scorpi (quod singula sursum
 Luce micent, nec sit vacuū per sidera corpus)
 Armauit flammis, & sparsit lumine caudam:
 Oraque, pectoraque, ac fundentem incendia ventrem:
 Et cum fronte pedes: queis dorsi iungito spinam:
 Ut confles Signum ex viginti & quattuor astris.

Scorpij
 partes stel-
 latæ.

Signi Sagittarij descriptio per &c.

Hoc Centaurus habet meritum virtutis, ut arcum
 Insignem stellis, claramque sub ære sagittam,
 Illustrémque manum, cubitumque insignibus astris,
 Et caput, & filuo radiatum sidere pectus,
 Genuaque, tergoraque, & caudam referatque, geratque:
 Adiunges oculos, nec non femur, insuper & crus:
 Ex quo trigenos igneis iaculatur & vnum.

Sagittarij
 partes stel-
 latæ.

Numerus
 stellarum.

Signi Capricorni descriptio per &c.

Nares huic efflant candenti lumine flammis:
 Ac caput, & ceruix rutilantibus ignibus ardent:
 C ij Cornuaque

Capricor-
 ni partes
 stellatæ.

ANT. MIZALDI

*Cornuque hirsutâ spargunt in cendia fronte:
Et pectus radios fundit, vent' erque, pedesque:
Necnon innumeris scintillant terga fauillis:
Accenditque globos flammaram cauda retorta:
Nec prætermittes humeros, dorsi quoque spinam:
Quæ stellas octo & viginti singula reddunt.*

Numerus
stellarum.

Signi Aquarij descriptio per &c.

Aquarij
stellatæ
partes.

V*Rniger in cælo miranda luce refulget:
Namque coma eximiis circum caput emicat astris:
Resplendent humeri radianti sidere, & ignes
Clunibus effundit, femore, & coryle, manibusque:
Deinde vtrumque genu, cubitumque vtrumq;³² pedesq;³²
Necnon & lumbos, necnon & crura corusca
Sustinet: ac variè roseus per membra relucet.
Fulgor, & egregiis scintillant ignibus artus:
Quin dextrâ, laeuâque, hinc illinc stellifer amnis
Labitur: & rutilo radiat fluor aureus imbrî:*

Numerus
stellarum.

*Sidereâsque vehit sinuosum flumen arenas:
Hinc quadraginta cum quinque amplectitur astra.*

Signi Piscium descriptio per &c.

Piscium stel
latæ par-
tes.

E*T dorso, & pinnis Pisces, & tergore toto,
Oréque, caudâq;³³ in spersis simul ignibus ardent:
Necnon & capite, aluo, nexu, denique spina:
Quos inflexa breui diducit linea tractu:
Alter vt ad Boream surgat: cadat alter ad Austrum:
Illa quidem triplici flexu, triplicésque per igneis
Fulget: & hinc claro nexum dat in æthere nodo:*

Numerus
stellarum.

Quò fit vt igniculos decies ter fundat, & octo.

Sequuntur aliquot stellæ, quæ & in iam positis Si-
gniferi Asterismis, & supra scriptis octauæ Sphæ-

ræ ima-

ASTERISMI.

ræ imaginibus, tam boreis, quàm austrinis lucent. Quarum nomina sicuti frequentissima sunt apud præcos rerum cœli, agri, & medicinæ scriptores: ita magnos usus, & incredibiles commoditates de obseruatione adferre solent: siue res corporis, terræ, aut aeris spectare voles.

Non ignorabis, quòd sunt radiantibus ipsis
 Cœlorum in Signis, positisque hîc ordine formis,
 Insignes stella, longo vsu, annisque probatæ:
 Queis omnes docti concedunt plurima: siue
 Sementem spectes, seu motus aeris: & quæ
 Plantantur, viuunt, seruantur: denique causas
 Morborum varias, & eorum tempora. Primum,
 Cornua Lanigeri sua gestant sidera: post quæ
 Pleiades Tauri dorso sex esse videntur:
 Fronte sedent Hyades fundendis imbribus aptæ:
 Cum quibus est oculi Taurus, spectabile sidus:
 His addes capitum Geminorum lumen vtrumque:
 Deinde Propum illorû pedibus stratum, atque iacentem:
 Quæ in Cancro nubem referunt Præsepe vocantur:
 Moxque duo circum Præsepe feruntur Aselli:
 Regia stella nitet generosi in corde Leonis:
 Altera inest caudæ, nec dorsi negligè sidus:
 Nec quod cervicem reparat candore venusto:
 Virginis è summa dependet Spica sinistra:
 Sed Protrygeta subit prope dextram Virginis alam:
 Vtraque Lanx Libræ rutilum sidus capit vnum:
 Scorpi frons aliud: nec cordis despice stellam:
 Nec quam cauda gerit splendore per omnia notam:
 Nec quam cauda Capri, nec non caput occupat, & frons:
 Nec quas in dextra, & crure, vnus Aquarius offert:
 Quæ Pisces tractim connectunt, vincula dicunt.

Cornua
 Arietis.
 Pleiades.
 Hyades.
 Oculus
 Tauri.
 Capita
 Gem.
 Propus.
 Præsepe.
 Aselli.
 Cor Leo-
 nis.
 cauda.
 dorsum.
 ceruix.
 Spica Vir.
 Protry-
 geta.
 Lanx Li-
 bræ.
 Frons Scor-
 pij. & cor.
 Cauda Ca-
 pric. caput
 & frons.
 Palma A-
 quarij &
 crus.

ANT. MIZALDI

Aquila.	<i>Extra Signiferum veniunt, Aquilaq̄, Lyraq̄</i>
Lyra.	<i>Sidera: queis iunges & eas quas Fusio præstat:</i>
Fusio a-	<i>Ac dorsum maioris Equi, clarámque Coronæ:</i>
quæ.	
Dorsum	<i>Pes, & vterque humerus quos fert nymbosus Orion</i>
Equi.	<i>Illustres stellis cernuntur, vbi que coruscis:</i>
Corona.	<i>Arcturi lampas rutila est, humeróque sinistro</i>
Pes & hu-	<i>Heniochi, residet sidus pluuiiale Capella:</i>
meri Orio-	
nis.	<i>Inq̄ manu læua geminus discernitur Hædus:</i>
Arcturus.	<i>Scirius inde, Canis maioris splendet in orc:</i>
Capella.	<i>Cui datur vna comes pulcherrima stella minoris:</i>
Hædi.	<i>Noscere si reliquas de prisco nomine gestis,</i>
Scirius	<i>Sic satis eximium sidus seruántque, gerúntque</i>
Procyon.	<i>Sic satis eximium sidus seruántque, gerúntque</i>
Cetivéter,	<i>Ceti tum venter, tum naris, denique cauda:</i>
naris, cau-	<i>Cum quibus hîc nolim te fundum spernere Vasis:</i>
da.	<i>Nec fulgens astrum, quod lucida dicitur Hydræ:</i>
Fundum	<i>Nec Coruinam alam, nec dorsum nobilis Vrsæ:</i>
vasis.	<i>Nec caput Herculeum: pectus quoque Cassiopeæ,</i>
Lucida	<i>Cum cauda Cygni: quibus addes, & latus vnum</i>
Hydræ.	<i>Persæi: quodque solet vulgò inscribi caput Algol:</i>
Ala Cor-	<i>Ac Serpentigeri palmam, caput insuper: atque</i>
ui.	<i>Andromedæ umbilicum: & quæ prisca muscida fertur.</i>
Dorsum	<i>Pegasis: ac maioris Equi longè radians crus.</i>
Vrsæ.	<i>Tu reliquas (ne sim prolixus) noscere perges,</i>
Caput	<i>Maturo studio, ex doctis scriptoribus, ad quos</i>
Hercul.	<i>Assidua accedet per te observatio: rerum</i>
Pect ⁹ Caf	<i>Vera parens cæli: quam tempus firmat, alitque.</i>
siopeæ.	
Cauda	
Cygni.	
Latus	
Persei.	
Palma	
Serpenti-	
geri, &	
caput.	

Summa stellarum omnium illustrium ac obscurarum que in duodecim imaginibus Zodiaci octauæ Sphæræ continentur.

Signifer interitus rerum, vitaq̄ volumen,
Bissenis miro rutilans ex ordine formis,

Stellas

ASTERISMI.

*Stellas tercentum ac decies quater accipit, & sex
Exacto numero: ne dicar longus, omitto
Classes, Astronomis (ni fallor) sedulo scriptas:
Quos potes, & debes omni percurrere cura.*

Sūma stel-
larū om-
nium Zo-
diaci.

Octauæ Sphæræ imagines, quas tam in orientali quàm occidentali Horizonte, comites secum habent & deducunt, Signa omnia Zodiaci (vt sūt duodecima pars Signiferi, hoc est gradus triginta complectuntur) tantisper dum acronychè, seu vt loquuntur, chronicè exoriuntur: aut (si mauiis) post Solis occasum supra Horizontem ascendunt: præsertim in Lutetiano Finitore & vicinis: Res, cùm ad alia multa, tum ad explorandam toto anno cœli faciem perutilis, ac iucunda. Poterit etiam ad alios Signorum exortus facile aptari, & accommodari.

Imagines octauæ Sphæræ, exortu Arietis cœlestis, per noctem, aut aliter, surgentes, ac labentes.

Hic, quo quæque modo consurgant Signa, cadantq̄:
Necnon quas comites deducant ordine formas,
Versibus expediam, facilis si venerit alma
Vranie: vatèmq̄ suum non spernat Apollo:
Quando Aries oritur, Persèus se tollit in altum,
Cum boreo Pisce, & parte Hemiochi: quibus adde

Exortu
Arietis o-
rientes &
occidètes
imagines.

ANT. MIZALDI

*Pinnae Pistricis caudæ (dixere priores
Cetum) sed Spica, opposita tum valle, recedit.*

Imagines octauæ Sphæræ cum toto Tauro &c.

Cū Tau-
ro oriētes
& occidē-
tes imagi-
nes.

A *Verſo Taurus per cælum corpore fertur:
Quoſcandente, celer proſperat bene ſcādere Perſeûs
Totus: & Heniochus pariter, ſi demitur vna
Dextri planta pedis, ſaltem per climata noſtra:
Nec partem capitis Ceti, caudam quoque totam
Excludes: vt quæ cum Tauro ſurgat & erret.*

Imagines octauæ Sphæræ cum Geminis &c.

Cū Gemi-
nis orien-
tes &c.

C *Vm Geminis totus Cetus, partēſque priores
Eridani ſcandunt: cūmq; his ſtellatus Orion
De palma: Arctophylax etiam deſcendere tentat;
Ac vtrumque pedem Anguitenens demergit in vndaſ.*

Imagines octauæ Sphæræ cum toto Cancro.

Cū Can-
cro orien-
tes, & oc-
cidentes
imagines.

E *Xoriens Cancer, partem apparere Corona
Dimidiam vetat, Engonaſiſq; caput: mouet idem
A noſtro viſu, totum ferme Anguitenentem:
Ipſiūſque Anguem: ſed caudæ extrema relinquit;
Oppoſita parte, exurgit pluuiioſus Orion
Cum Canis, & Leporis capite: ipſa denique tota
Effuſi Eridani Lympha, cum flumine toto.*

Imagines octauæ Sphæræ cum toto Leone &c.

Cū Leone
oriētes &
occidētes
imagines.

H *Aec cum magnanimo naſcuntur Signa Leone:
Auritus Lepus, & Procyon, & Seirius ardens;
In ſuper horrenda, & portentosa caput Hydra:
Ac bona pars nauis, quæ priſciſ dicitur Argo.
Arctophylax contrà totus, pars denique Teli,*

Delphini,

ASTERISMI.

*Delphini, atque Lyra, descendit: & vna negatur
Luminibus nostris Aquila importata deorsum,
Necnon Engonasis: secludo geniue, pedemque
Lauum: quod nondum aquoreo se gurgite mergant.*

Imagines octauæ Sphæræ cum tota Virgine &c.

V*irginis ascensu Nauis tota, Hydrâque tota
Ferme consurgit: cui Crater additur vnus:
Opposita sed parte latent hæc sidera: Delphin,
Totus Olor (cauda dempta) simul ipsa Sagitta,
Atque Chelys, Nilique prior pars: Pegasus autem
Cum capite abscondit collum: bona denique Ceti
Pars deorsum tendit: sursum pars altera fulget.*

Cū Virgine oriētes
& occidētes imagines.

Imagines octauæ Sphæræ cum tota Libra &c.

C*um Libra Spica exoritur, totusque Bootes:
Praterque extremam caudã, tota Hydra videtur:
Ac medium Engonasis corpus, necnon caput Anguis:
Queis addes Coruum, rutila eomitante Corona:
Quid vis hæc vltra? ceruicem Cetus adusque
Descendit totus: pariter caput occultit vndis
Andromeda: Eridanisque cadit pars maxima deorsum.*

Cū Libra orientes & occidētes imagines.

Imagines octauæ Sphæræ cum toto Scorpio &c.

S*corpium ascendens, hæc secum Signa reducit:
Partem Serpentis magnam, necnon Ophiuchi:
Cúmque Lyra, Cygnum ferme (alam tollo sinistram)
Insuper Engonasium totum, spectabile sidus:
Verum, ex aduerso penitus se occultat, & aufert
Andromede præclara, pedes si excluderis, atque
Deltæ ton latitat, necnon Lepus, & Canis ipse
Maior: cui, parte ex meliore, addatur Orion.*

Cū Scorpio orientes & occidētes imagines.

Imagines

ANT. MIZ ALDI

Imagines octauæ Sphæræ cū toto Sagittario &c.

Cum Sa-
gittario o-
riètes &c.

ARcitnens oriens Ophiuchum ascendere cogit:
Ipsiusque Anguem totum, atque Lynam ordine totā:
Deinde Aquilam totam, cum toto denique Telo:
Insuper, & Cygnum totum, Delphināque ferme.
Ast hæc dum per agit, dum sursum cogitat ire:
Tunc Argo nauis deorsum perreptat: Orion
Totus abit: fugit Heniochus femorum tenus, atque
Dimidia Procyon ex parte, vno quoque crure
Perseus, cum portentosa ceruice Medusa.

Imagines octauæ Sphæræ cum toto Capricorno &c.

Cū Capr.
orientes &
occidētes
imagines.

AEgoceros producit Equum, cogitque videri,
Saltem de capite & pedibus: clara Andromedæsq;
Profert brachiolū, atque pedem: quod dum facit, Hydra
Occiduas lapsu celeri descendit ad vndas
Si caudam tollas: Crateris denique fundum
Ac totus Procyon latitat, tellure sepultus.

Imagines octauæ Sphæræ, cum toto Aquario &c.

Cum A-
quario o-
riètes &c.

Hæc signa apparent dum calcat Aquarius ortū:
Tota Medusæi cum primis membra Caballi:
Et tota Andromede: nec non pars optima Perseï:
Sed non comparet Crater: & Coruus ad ima
Festinat: tortisq; recedit flexibus Hydra:
Nec se spectandam præbet, toto aequore mersa.

Imagines octauæ Sphæræ cum Piscibus &c.

Cū Pisci-
bus oriē-
tes & oc-
cidētes i-
magines.

DVm gemini Pisces oriuntur, surgit in altum
Piscis qui notius vulgato nomine dici
Consuevit: cui adde ex meliori parte Trigonum:
Adde etiam Heniochum medium: addito Persea totum
Ferme:

ASTERISMI.

*Ferme: nil superesse puto quod scire labores:
Nam cœptus rediit fœliciter orbis in orbem.*

Admonitio in superiora.

Forsitan hic cupies paucis agnoscere, quando,
Et quo mense, diœque, suū modò sidera scripta
Exortum occasumque dabunt: quod crebrò, diūque,
Multi (ceu magnum quiddam, summèque probatum)
Ex me conceptis precibus persæperarunt:
Si fueris patiens, ac dixeris hæc tibi grata:
De libro, cui nomen fecimus *Astrophaneia*,
Quidquid id est, magno accipies cum sœnore tandem.

Súma au-
toris dili-
gentia in
rebus cœ-
li explicá-
dis.

Quot stellas in summa, totus orbis cœlorum octa-
uus, duabus regionib⁹ suis accipiat: imò verò cœ-
lum vniuersum.

SI fortasse cupis de me cognoscere paucis,
Quot recipit stellas octauæ regie cœli,
Signis Zodiaci assumptis, aduerte, docebo:
Millenis adiunge duas, necnon decies bis,
Et quod sollicitè quæris, numerabis ad vnguem:
His rursus, si vis septem sociare Planetas:
Quot sunt in toto dignosces sidera cœlo:
Ni nobis prisci scripserunt falsa magistri:
Nam (veluti dixi) numerum numerare nequiui,

Numerus
omnium
stellarum
cœli.

Imaginum octauæ Sphæræ in natiui-
tatibus exorientium, aut occidentium
decreta & apotelesmata: ex Marco Ma-
nilio rerum cœli Poeta antiquissimo,
& Iulio Firmico, necnon Iouiano
Pontano,

ANT. MIZALDI

Pontano, ad verbum ferè decerpta.

Orionis, seu Iugulæ exortu nati.

- Venatores impauidi.** **Q**uis Iugula aperiunt auras, & clarus Orion,
 Illi in speluncis, syluis, & rupe cauata
 Excipiēt vrsū impauidi: & venabula cōtra
 Exponent: densisq; actum de saltibus aprum
 Non formidabunt: nec saua animalia quæque:
 Venatus iuuat audaces, timidos procul arcet.
- Aucupes.** Gaudebunt & equis, auib; præde, canib;que.
 Hos animos magis, atque magis Mauortius ignis
 Accendet, rutilo si fortè aspexerit astro:
 Annuat & placido facilis quoque Iupiter ore.
- Virgines venatrices.** Haud etiam si qua hoc ipso sub sidere virgo
 Lucem hausit, dubitet seu arum lustra ferarum
 Aut ferro petere, aut saltus intrare ferinos:
 Quinetiam monstra vndisoni fluitantia Ponti
 Sollicitant nati, ferratis vndique contis:
- Piscatores** Atque trabunt pelago persæpe humentia lina:
 Aut alta scopuli è specula, fixum ære tridentem
 Expediunt: ferròque gregem, & pecuaria Protei
 Per costas, per terga forant: fluit aquore sanguis:
 Tantum adeo Iugularum ortus, per tela, per enseis,
 In syluis, in speluncis, & in aquore sauit:
 Præsertim si falce senex radiarit abena:
 Iratus pelago, iratúsque sonantibus vndis.
 Insuper Orion velocia corpora fingit,
- Agiles corpore, mente vagi, & anxij.** Atque agilem officiis mentem, & perlubrica corda.
 Adde, quòd & natum format, variúmque, vagúmque:
 Quíque animi dubius, & mentis percitus oestro,
 Turbatus agitur stimulis: vexatur & altis
 Curis: quæ mentem paritèrque & pectora torquent:

Principis

ASTERISMI.

*Principis ille aulas, & limina saepe frequentat:
Discursatque foro, & populos rumoribus implet.*

Aulici.

Eiufdem occafu nati.

P*Ronus in oceanum labens nymbosus Orion,
Quando oritur partus, vitalis que accipit auras:*

*Exercet mentem curis, versatque agitando
Huc illuc, trepidos reuocans in corda tumultus:
Munera quinetiam populi dum tractat, & absens*

*Orator per agit magni mandata Senatus,
Infelix procul à patria, charisque propinquis*

*Decumbet moriens: tamen hæc solatia secum
Haud ingrata feret: celebri conclusus in urna
Condetur populi lachrymis: positusque sepulchro
Ornatur titulus, noménque refertur in actis.*

*Hæc dat nonnullis: aliis diuersa minatur:
Huic, quod post varia, & suspecta pericula, somno*

*Dum fruitur, gladio, aut stricto ingulabitur ense:
Illi, quod multos cadet, multosque necabit,
Non sine supplicio: quod Martius efficit ignis
Cum Iugula pontum inuisens, Cancrumque fatigans.*

*Hæc loca si pater Idæus, si Cypria virgo
Insideant: cum cœruleos it Cancer in aneis,
Nonnihil has frangunt furias: & leta reponunt:
Ast erit à rabidis canibusque, ferisque timendum.*

Oratores
& legati
parum for-
tunati.

Noctu in-
gulandi:
adhæc ho-
nicidæ.

Ferarum
moribus
obnoxij.

Ceti exortu nati.

S*I Cetus primo faucat nascentibus ortu,
Spectabit natus pelago volitantia lina:
Æquoreos pisceis clausis retinentia septis:
Is secum oceanum, oceani & viuaria gestat:
Ac strata pelagi exuuias deponit in alga:*

Piscatores

Sæpe

ANT. MIZALDI

Iethio-
polæ. *Sæpe etiam Solem ad rapidum, fumósve calentes
Suspendit pisceis salsos: pérque oppida mittit:
Aut perfert: it salsa maris fora per vaga merces:*

Salinato-
res. *Forstian & salis arenteis durare lacunas
Cura erit: atque salem varios componere in vsus:
Squämigerum & populum extentis laqueare frequëter.
Retibus: ac pontum vinclis armare feracem:*

Eiufdem occafu nati.

Periclitá-
tes ex pi-
ficatione. **O** *Cumbens Cetus nascentis tempore partus:
Si vel de radio, vel corpore Martius ignis
Falciferiue senis præsens spectabitur esse,
Ex modò descriptis damnum minitabitur ingens.*

Arcturi exortu nati.

Fideles &
honesti. **H** *Vic signo studium fidei, & reuerentia honesti
Certa subest: hinc illa fides nascentibus hæret:
Et veri non fictus amor, generosaq; cura:
Hinc illis & opes Regum credentur, & ara,
Et tyria vestes, auri & pretiosa supellex:*

Gazophy-
laces &
Regúatri-
cnfes. *Hinc census patrij à populo custodia, & omnis
Publica thesauri cura his mandabitur: iidem
Custodes forium fient: & ad hostia Regum
Stabunt: vt trepidos clament ad iussa Quirites:
Si radij fuerint infausti sideris illic.*

Eiufdem occafu nati.

Incarce-
rati, agri-
colæ, & mé-
dici. **O** *Ceano se præcipitans Arcturus, vbi ignis
Martius afflarit, Saturni & noxia pestis,
Supplicio infami afficiet natum bene vinctum,
Confectúmque prius squallore, & carcere tetro:
Proscindet tauro segetem: sua condat aratro
Semináque:*

ASTERISMI.

Seminâque: & toto victum petet anxius orbe:

Aquilæ exortu nati.

Q*Vado Aquila exoritur, quisquis mittetur in auras,
Non pacem à bello, cinem discernet ab hoste:*

Præcipi-
tes & vio-
lenti.

*Ipse sibi lex esse volet: quocunque voluntas
Præcipitem dederit, violenta mente feretur.*

*Et si fortè bonis accesserit impetus ausis,
Improbitas fiet virtus: is condere bella,
Et patriam poterit magnis ornare triumphis.*

Bellato-
res, & co-
piarū præ-
fecti.

Regis erit, magnæ ducis per bella minister:

Ingenteis que suis præstabit viribus usus:

Sæpe feras cursu exagitat, sylvisque fatigat.

Huic si sælicis radios Iouis addidit ignis,

Ille domum exuuiis decorabit, templa trophæis:

Sin Mauors, aut Saturni attestabitur astrum,

Arma quidem, pharetræq; placent: hinc fortibus ausis

Fortes &
magnani-
mi.

Laus erit: hinc celer aratas ad signa Tribunus

Sub duce disponet turmas, aliena frequentans

Imperia: aut Regum, vt dixi, data iussa capeffens:

Namque Ioui: sacrata Aquila, illi tela ministrat.

Eiusdem occasu nati.

A*T cum se oceano immersat, mersabit & vndis
Nascentem: quare & fonteis, & flumina vitet:*

Vsq; adco occumbens sæuit Iouis impiger ales:

Assuetusque aura, ponto indignatur & vndis.

Submer-
gendi.

Nauis exortu nati.

N*Aui quisquis erit terris oriente creatus:*

Rector erit puppis: clauoque immobilis hærens

Mutabit pelago terras: ventis que sequetur

Fortunam: totumque volet tranare profundum

Nautæ.

Classibus:

ANT. MIZ ALDI

Classibus: inque mari cœlorum quærere fata.

Eiusdem occasu nati.

Periclitā-
tes in ma-
ri.

ASt ubi se oceano intingit, si frigida cani
Stella senis radios impegit fortè nocenteis:
Natos haud rarò nigrantibus acta procellis
Haurit hyems: latus aut scopulo diffringit acuto.

Leporis exortu nati.

Pedites p-
strénui, ac
cursores.

DVm Lepus attollit leuibus vestigia plantis
In cœlo, volucrem celerátque per aethera cursum:
Tunc quicumque nouas captabit luminis oras,
Ille pedum cursu celeri certauerit Euro:
Præuertens volucres, ac si esset præditus alis:
Hic stadio sese exercens, ubi Martius ardor
Affulsit, vocet ipse pedum in certamina ceruos:
Et pretium victor referet plaudente teatro:

Agiles, &
corpore
flexiles.

Nobilis est disco: & totos quoque flexilis artus:
Atque breui facilis gyro concludere corpus:
Huic se si socium addiderit Cyllenius heros,
Præstringet ludens oculos, vt certa videnti

Præstigia-
tores, &
circulato-
res miri.

Mox fiant incerta: tibi quod dextra gerebat
Ostendet iam læua: fuit paulò antè quod aurum
Transseat in liquidum sub eodem tempore plumbum:
Stuppa vomat nigrum fumum, quæ poma rubebant
Fiant castaneæ: baculus vertatur in anguem:
Effluat & subitus nullo de vulnere sanguis:
In nihilúmque abeat digitis quam strinxerat offa:
Et (mirum) ipse suo de gutture ventilet igneis:
Ille pilam validis impellet viribus: ille
Folliculum excussò iaciet per inane lacerto:
Brachiáque assiduo quatiet sudantia ludo.

At quo-

ASTERISMI.

*At quoties Cytheræa illum complexa fouebit,
 Non dèrît tibi qui saltet per compita: quiq̃
 Mimium agat: & molli teneat spectacula cantu:
 Personam quamcunque volet simulare peritus.
 Quòd si Mercurius Leporem, Venus insuper alma
 Aspiciant, faucâtque suo Saturnius astro,
 Ille nouas artes solers tractabit: & ipso
 Perficiet studio quidquid desiderat vsus:
 At si liuenteis radios impegit iniqui
 Stella senis, fundâtque atrum de sidere virus,
 Sponte sua natus charam patriamque, laresque
 Deseret: agnatumque solum, cineresque parentum
 Negliget: excludens curam, studiumque suorum.*

Saltatores
& mimi.

Patriæ et
parentum
neglecto.

Eiusdem occafu nati.

S*I Lepus Hesperiam petit, occidua aquora lambens,
 Promittit magno natis alimenta labore:
 Quòd si foriè minax longè aduersabitur astrum:
 Vix à se poterit denteis arcere ferarum.*

Paup̃eres.

Procyonis exortu nati.

C*Vi Procyon sese natali protulit ortu:
 Is non umbrosos saltus indagine cingit:
 Nec canibus celeres agit arcta in retia ceruos:
 Spicula sed latoque parat venabula ferro:
 Nodosasq̃ plagas, pedibus quoque vincula nectit:
 Ac sat agit studio catulos nutrire sagaces:
 Et quodcumque solet venandi poscere cura.*

Venatorij
artifices.

Eiusdem occafu nati.

H*ic ubi in Hesperium descendit ab aethere pontum:
 Etrabiem Martis sentit: dum lustra ferarum,*

D Dum

ANT. MIZALDI

Futuri a-
uiura & fe-
rarū præ-
di.

*Dum latebras natus petit, & venabula iactat
Incautus: per inerme latus, perque ilia dentem
Accipiet spumantis apri: tractusque per arua
Præda auibus, præda ipse feris, lanianda iacebit:
Vix mater dispersa locis inuenerit ossa:
Quæ mandet terræ, lacrymans: condâtque sepulchro:
Forsthan & morsu rabidi canis abdita venis
Dira lues aget in furias, corpusque resoluet.*

Lyræ exortu nati.

Cócordes
et iustitiæ
cultores

A *Surgente Lyræ, & plectrum ducente per ortum:
Quotquot nascuntur, mirè concordia seruant
Pectora, concordésque animos: sunt ciuica curæ
Iura: placent leges, pactis stant, æqua probantque,
Ac torquent fontes, & duro crimina nexu
Plectunt: atque foro iusti dominantur vbique.
His voces insunt doctæ, bellæque sonantes:
Necnon & cantus inter conuiuia dulces:
Et quodcunque manu loquitur, flatuque mouetur.*

Musici &
cantores

Eiusdem occasu nati.

Carnificis
manu ve-
xandi.

A *T si vergentem oceano: atque Athlanta prementem
Falce Lyræ, si fortè minax percusserit astrum,
Occidet infami lato natus: vel enim aspro
Carnifice extortusque diu, tractusque catenis
Cum gemitu vitam effundet: forâve ipsa cruore
Fædabit lacer: aut animam crepitantibus auris
Nigram fumo, atque ambusam torribus atris
Efflabit: tantum occiduo Lyræ seuit ab orbe.*

Cremandi
& ignibus
deuouedi.

Heniochi exortu nati.

Q *Vando nascenti iuga primum tollit ab vndis
Heniochus,*

A S T E R I S M I.

*Hemiochus, cliuóque rotas conuellit ab imo,
 Dat natis proprium studium: crebróque ministrat
 Quas prius in terris agitator amauerat arteis:
 Stare leui curru moderantem quattuor ora
 Spumigeris frenata lupis: & flectere equorum
 Præualidas vireis, ac pressa stringere calce.
 Quid vis hæc vltirâ? natus sub sidere tali,
 Mobilitate vicens dorso desultor equino
 Adstratus, torquet celerem post terga sagittam:
 Mox hastam terræ accliuus leuat, & iacit: inde
 Desilit alterius dorso leuis: alteriúsque
 Pressat equi costas: & latos perforat armos:
 Nunc humilis, nunc elato se pectore tollens:
 Nunc ceruice super: duplici modò tergo ore fusus,
 Huc illuc agitatur cursum, & ciet agmina dextrâ.*

Aurigæ et
equites.

Bellatores
ex equo.

Eiusdem occasu nati.

SI verò subito occasu mersatur in vndas:
*Infælix tunc exitium meditatur, & axe
 Excusso rapit auulsos de corpore truncos:
 Ac circum Iliacos lacerum trahit Hæctora muros:
 Aut parat immani fatum crudele ruina
 Fulminis acrij, aut flamma, vel turribus altis.
 Infami nunc supplicio suspendit: & arctis
 Faucibus elisos agitantem ventilat aura.
 Hæc, & deteriora ferox Auriga minatur,
 Cum malè fœlici occumbens radiatur ab astro.*

Præcipitã-
di curru,
equo, rui-
na ex alto,
vel fulmi-
ne.

Suspêdio
affiendi
et strang-
gulandi.

Crateris exortu nati.

CRater apparens eoa pulcher in arce:
*Inde trahunt quicumque genus, sunt moribus istis:
 Primum, his est genialis amor, studiumq; bibendi:*

Bibaces
ac ebrij.

ANT. MIZALDI

*His paterâ salit eximium spumante falernum:
Crateresque auri insignes vndante Lyæo:
Latantur vino, merguntq̄ in pocula mentem:
His Baccho lati colles: flexaq̄ sub vlmis*

Vinitores
et hortu-
lani.

*Pendula textilibus nectunt umbracula vites:
His & nexilibus videas è frondibus hortos:
Necnon frondentes è ramis surgere turres:
Nec minùs irriguos fontes per opaca vireta
Instrepere, & ductos non vna in brachia riuos:
Piscosas quoque sub tectis fluitare lacunas:*

Agricolæ
et merca-
tores pi-
scarij, ac
cereales.

*Quinetiam aruorum cultus, & cura serendi
Hos iuuat: atque agri studium non segne nouandi:
Horreâque annosa Cereris: iuuat humida mercis
Mutanda species: stagno seu vecta liquenti:
Seu quam deprompsit diues fluiuiusve, palusve.*

Eiusdem occasu nati.

Inter po-
cula, lauã-
dum, aut
nauigãdũ
tollendi.

Ille idem in cælo occiduo, ac refluentibus vndis
*Oceani, facilem leta inter pocula mortem
Afferet: ac subito turbabit funere mer sas:
Si qua stella nocens inuiderit, humida fata
Portendit: nam Lenæo sub gurgite, siue
Flumine sub vitreo, calidoue in fonte lauantem,
Siue cauo putei gradientem absorbet hiatus:
Aequora seu longis findentem cærulea remis.*

Cygni exortu nati.

Aucupes,
& auium
magistri.

Primis exoriens Cygnus natalibus, omni
*Insidias auium generi, per reia tendit:
Aucupiumque docet: mollesque inslectere cantus:
In caueis, nostras varianti & gutture voces
Reddere, & humanam referentia murmur a linguam.*

Idem

ASTERISMI.

*Idem tutela populi, domibúsque regendis
Hos modò, nunc illos moderanda præficit urbi.
Insuper acreum populum, cæloque dicatum
Alituum genus, ad studium, censumque reducit.*

Eiusdem occasu nati.

Aediles et
œconomi

Ille obiens, aliena quidem spoliare parantem,
Et prædas agitantem, hostili carcere damnat:
Siue recum furti, fraudisue, dolive ministrum
Plectit: & austeras Prætoris concitat iras.

Causidici,
et iustitiæ
ministri.

Pegasi exortu nati.

Pegasus exoriens tristeis in pectore curas
Nascentum ingeminat, casu & poscente labores:
Nunc hostem insectantur equis: nunc hostica castra
Explorant: cursu insignes, & pectore magni:
Nec verò pedibus tantum, sed & acribus alis
Pegasus insiliit campo, & sese intulit auris:
Ingenium hinc natis velox, & rebus agendis
Dexteritas, ac cura vigil, mens denique præceps:
Conglomerant & equo gyros: dorsoque superbi
Ardua bella gerunt, vario cum milite mixti:
His artis medicæ, ac herbarum notior usus:
Queis sunt illustres multum: queis ægra ferarum
Corpora, queis hominum morbos, & vulnera curant:
Quandoquidem assuetus pratis, assuetus et herbis,
Illorum studia ingenerat: nec inutile succi
Præsidium, pariterque & opem mortalibus adfert.

Eiusdem occasu nati.

Pugnâtes
ex equo,
et agiles.

Hominum
ac anima-
lium medici

Pegasus oceani præceps delapsus in undam:
Excutit aut curru lacerum, aut è calce cruentum,

Equis aut
curru præ-
cipitandi.

D ij Ant

ANT. MIZ ALDI

*Aut dorso eiectum, stygias deturbat ad vndas
Pallentem, & vanos fundentem è pectore questus.*

Hædorum exortu nati.

Molles, la-
sciui, et in-
ertes,

Queis Hædi tremulum producunt æthere mentum
Nascendo: & lentè cælo spaciantur aperto:
Imbelles agitat multum lasciui a sensus:

*Hi leuibus gaudent: turpis sed inertia mentem
Occupat: & molles surgunt in pectore cura:
Triste supercilium est sub vultu, & fronte minaci:
Est animus luxu languens, & deside somno:
Cor fictum, obscæni mores, petulansque libido:
Armorum turpis fuga, nobiliùmque laborum:*

Mortè si-
bi cõsci-
scentes,

*Hinc mortem sibi consciscunt persæpe nefandam:
In vulnus nunquam virtus, sed fœda libido
Impellit: turpisque emitur, vel morte voluptas.*

Pastores.

*Addunt & cultus pecorum nascentibus Hædi:
Pastoremque suum generant, cui fistula collo
Pendeat, & voces alterna per oscula ducat:
Præterea vario per agunt in amore iuuentam:
Tantum mollities Hædorum, & sidera possunt:*

Scortato-
res, lasci-
ui, et ludio-
nes.

*Dant qui intèrque epulas, & sarta madentia vino,
Scortaque, & incestos thalamos, unguenta, rosamq;
Viunt: & vacuis mulcent proscenia ludis:
Delitiæ his frangunt animos, præcèpsque cupido:
Consilium incertum est, varians sententia semper:
Mens nunquam securâ, nouas dans anxia curas.*

Eorundem occafu nati,

Ex altò
præcipi-
tandi.

Si forte occiduis minitantur finibus Hædi
Concubitus fuge nocturnos: summâsque senestras:
Tectorum ingenteis lapsus, fossæq; profundum:

Præci-

ASTERISMI.

Præcipitæſque locos, impoſtâque rupibus antra:
 Neu te ſollicitent funambula ludicra, neu te
 Intortis capiant agitata rudentibus arma.
 Saturnus ſi forte minax aſpexerit, ipſo
 Infœlix infans partu morietur: vt agram
 Vix ope nixa ſua ſeruet Lucina parentem.
 Cedetur miſer ante aras, & victima cultrum
 Imbuet, ac fuſo placabit ſanguine Diuos,
 Si Mars forte ſuum præſens vibrauerit enſem:
 Nec Iouis, aut Veneris fœlix eat obuius ignis.

In partu
 moriètes.

Coronæ exortu nati.

Eois quando ſenſim tollentur ab vndis
 Cara Ariadneæ quondam monumēta Coronæ:
 Dant natis ſtudioſum gratorum ſemper odorum:
 Hinc faciunt vnguenta, & florea ſerta coronant:
 Mundities indigna viro his, cultûſque puellæ eſt:
 Et lenocinium vitæ præſenſque voluptas:
 Vnde etiam occultus ſub pectore paſcitur ignis:
 In vetitumque ruunt, & amor noua vincula neſcit:
 Porrò, colunt nitidis vernantes floribus hortos:
 Liliâque, & Tyrias imitata papauera lucet:
 Gemmantîſque roſæ rubicundo ſanguine florem:
 Cœruleum foliis, viridemq; in gramine collem:
 Præterea, variis depingunt præta figuris:
 Ac medicos vnguenta parant referētia flatuſ:
 Vt ſit adulterio ſuorum gratia maior.

Muliero-
 ſi, & vn-
 guétarij.

Hortorú
 cultores
 et delitio-
 ſi.

Vnguéta-
 rij medici
 et odora-
 rij.

Eiuſdem occaſu nati.

Mergentem ſeſe oceano quicumque Coronam
 Viderit ipſe oriens: primo ſub flore iuuenta
 Occidet: expoſitûſque feris damnante Senatu,

D iij

Pro

ANT. MIZALDI

Feris deuouendi,
et in iuuetute tollendi.

*Pro tumultu faucésue canum, aut rabida ora leonum
Accipiet: tumultu Saturnus condet, vbi ipsa
Insedit loca: seu grauius mala sidera Signis
Aduersos ratiunt radios, & fata minantur.*

Delphini exortu nati.

Vrinatores et natatores egregij.

C*um se de ponto tollit Delphinus in auras:
Ambiguus terrae partus, pelagóque creatur:
Nam velut ipse citis perlabitur aquora pinnis,
Sic venit ex illo quisquis, volitabit in vndis:
Et vada mentitus reddet super aquora campum:
Pendebitque super totum sine remige pontum.*

Eiusdem occasu nati.

Inter nandú morientes.

A*t cui Athlanteo Delphin condetur ab orbe:
Saturnique malum sidus minitabitur, ille
Ille mari, vluosoue lacu, seu flumine in alto
Mersus, in aeternam condet sua lumina noctem:
Umbráque nocturno errabit per littora gressu.*

Hyadum exortu nati.

Tristes, et curis confecti.

Q*uando Hyadum chorus cois emerget ab vndis:
Dat natis nisi triste nihil: non corda quietem,
Non animi facileis somnos, non mēbra soporē
Accipiunt: nam cura nouos parat vsque labores.
Hos crebrò populi fauor, & plaudentia rostra
Sollicitant: serere arma inter plebémque, patrésque
Hos iuuat: & positos rursus in staurare tumultus:
Ciuileísque manus armare, & stringere ferrum:
Tantum seditio placet, atque domestica bella:
Non decrit populo luctus, foráue ipsa quiescent
Turbinibus, quoties vrbs moderentur habenas.*

Seditiosi et factiosi.

Turbulenti valde.

ASTERISMI.

Earundem occafu nati.

D*Vm triftes amnem Hefperium petière ſorores,
Diffuſasque comas, ſitienti & gutture collum
Immerſere vndis: queis aut Mauortius heros
Innater, aut nigri inſiciat tum tabe veneni
Saturnus liuenti oculo, liuentibus vrnis:
Inde gregis ſtadium nati, atque armenta ſequuntur
Errantes: latus canit ad multralia paſtor:
Illos exitium inſœlix, violentaque fata
Expectant: ruptos artus, laniatâque membra,
Auulſumue caput ceruici ſape queruntur.*

Armētarij
et paſtores

Capite ple
ctendi.

Sagittæ exortu nati.

C*Vi fanet eoa ſurgens de parte Sagitta:
Inſignis iaculo fiet, celerique ſagitta:
Continget poſitum quocunq; in limite ſignum:
Ille etiam ſpeculantem alta de turre columbam
Deiicit aeriâ contorto verbere funda:
Squammoſumque ferit violento vulnere piſcem.*

Inſignes
ſagittarij
cū in aere,
tū in aqua

Eiuſdem occafu nati.

Q*Vem procul occidua vidit de parte Sagitta
Nafcendo, radiis percuffa nocentibus aquæ,
Aequè præſidio nitens, & fortis amico:
Ille vnus ſtragemque inter, cademque virorum
Deſiciens cadet, antè actis ex hoſte trophæis:
Vulneribusque ſuis, illata & morte ſuperbus
Vendetur miſer, aut fœdabit ſanguine arenam
Indigno pretio, ſi Mars, ſi penniger Arcas
Hæc loca coniunctâ ſoli ditione tenebunt.
Aſt hunc damnatum cauea ad ſpectacula vulgo
Obiiciet, gladiique dabit Saturnus ad uſum.*

Qui ī bel
lo moriū-
tur, aut vé
duntur.

Gladio vi-
tam fini-
entes.

Simalè

ANT. MIZALDI

Si malè fœlici aduersans minitabitur astro.

Caniculæ exortu nati.

C*um ferus in vastos surgit Nemeus hiatus,
Exoriturque Canis, latratque Canicula, flammæ
Spargens igne suo, geminansq; incendia Solis:
Si quem nascentem primo prospectat in ortu,*

Iracundi
audaces et
rabidi.

*Incendit flammis, & pectora concitat æstu:
Huic ira, huic rabies ingens, ingentibus ausis
Ingentes ardent animi: imperiosa cupido
Nil æquum patitur: feruet stis arida habendi:
In facinûsque vocat, violentaque tela ministrat:
Nil pietas mouet, aut amor, aut reuerentia Diuûm:
Ante os est animus, dentes in voce relinquit:*

Vinolèti,
violèti ac
teinerarij.

*Mentem lingua rapit, frendet, latratq; loquendo:
Ardescit vitio vitium, virèsq; ministrat
Bacchus: & in flamma sæuas exuscitat iras:
Nec sylvas, rupèsque timet, vastòsque leones:
Aut spumantis apri dentes, armæque ferarum.
Ne taleis mirere animos sub sidere tali:
Cernis vt ipsum etiam sidus venetur in astris,
Prægressum quærens leporem comprehendere cursu.
At illi sese si Martius addidit ignis:*

Igni, aut
feris expo-
nendi.

*Sylvas, atque feras, nec non incendia vitæ:
Quòd si perniciofa senis substrinxerit ensẽ
Dextra, nec ipsa suos illi subduxerit igneis
Delia, nascetur mediis qui in saltibus vrsũ
Attendet: qui frondosis in vallibus apro
Congrediatur: & inclusa decertet arena.*

Eiusdem occasu nati.

H*ic vbi ab occasu rabido adlatrauerit ore:*

Infœlix

ASTERISMI.

*Infœlix nato exitium parat: vnde ferarum
Dente lacer cadet in syluis, vrsue, lupine
Præda: vel audacis laniatus dente leonis:
Si Mauors validam aspiciens concusserit hastam.*

A feris dilaniandi.

Engonafis exortu nati.

Effigies innixa genu nascentibus adfert
Hos oriens animos: sunt fraudū crebrò magistri:
Nec non per noctem densa grassantur in vmbra:
Insidias tendunt: spoliant, viuuntque rapinis:
Corporaque extento iaciunt pendentia fune:
In gyrum cogunt artus, & carea membra:
Pérque enses ducunt nudis vestigia plantis:
Si Mars, & Dictynna suis speculentur ab astris.

Grassatores nocturni, et funābuli.

Eiusdem occasu nati.

Ille idem occumbens, ferrum, insidiasq; minatur:
Si Mauors quoque fulmineam contorscrit hastam,
Natos flamma furens, ventoque agitata fauilla
Vstulat: & picei tosto de viscere fumi
Exurgunt: serpit succensis ossibus ignis
Feruendus: atque imis crepitant incendia venis.

Ferro, aut igni perpendendi.

Arae exortu nati.

ARa Deūm nitidis surgens venerabilis astris,
Per te casta placent: per te plebs templa salutat:
Per te Diuorum cultus, reuerentia casti:
Et summus sacrorum honor, & sanctissima templa
Regnant: & rasi vates diuina per orbem
Dispergunt præcepta piis mortalibus: atque
Institiam implorare docent, non temnere Diuos:
Exoriens hæc ipsa tuum facis Ara per astrum:
Si faueat pater altitonans, ac nata Tonantis.

Sacerdotes et templis præfecti.

Eiusdem

ANT. MIZALDI

Eiusdem occasu nati.

Sacrilegi
et propheta
ni.

A Ra obiens, si Saturnus, si bellicus heros
Adfuerint, tu sacrilegos, tu sacra prophanos
Affligis pœnâ meritâ: & mala crimina purgas:
Adiicis & templis: ac voti vincula nectens
Obstringis sacris: & sacros sedula ritus
Ostendis: prohibet quoties has Iupiter iras.

Capræ exortu nati.

Formido-
lofi et ti-
midi.

Q Veis Capra in primo nascentibus astitit ortu:
Hos ingens formido, & consternantia longè
Cõsilia, incurfansq; tremor per mēbra, per
Occupat: his leuibus mens ipsa exterrita causis
Effingitque, audítque graueis instare tumultus:
Scitaturque nouas res, & sectatur easdem.

Eiusdem occasu nati.

Agri diui-
tes, sed de-
orum cõ-
tēptores.

I Lla cadens, & cùm Hesperio se gurgite tingit,
Rustica nascenti dat prædia (rura capella
Nanque colunt) dat opes, atque ipso in littore partas
Naufragiis: procul aut ripis fluuijalibus actas:
Nam colit hæc ripas, gaudent & flumina ripis.
Religio sed spreta Deûm, violatâque templa
Infamant: aris pollutâque dextera sacris.

Andromedæ exortu nati.

Carcerum
custodes,
& carnifi-
ces.

Q Visquis in Andromede surgentis tempore ponto,
Mittitur in lucem, veniet pœnâq; magister:
Carceris & duri custos: legumque minister:
Supplicium vœtigal erit, dolor ipse voluptas:
Non lacrymæ effusæ, non denique munera flectent:
Huic vincla & tormenta placent, durâq; catenæ:

Carnifi-

ASTERISMI.

Carnificesque manus, virga, ensis, saeva securis.

Eiusdem occasu nati.

Hesperia si parte cadit dum nascitur infans
Andromede: obicietque feris: & corpora truncis
Affigens, animam extremis cruciatibus offert:
Perpetuis etiam vinclis, & carcere tetro
Damnabit: si fortè minax hinc, inde benignum
Stet sidus dubio certans vtrunque favore.

Carcerib⁹
 destinadi.

Anguis exortu nati.

Hic Marsos dabit exoriens: qui vulnera cantu
Qui sanent morsus, ac multos carmine morbos:
Et qui Pæoniis succis medicentur & herbis:
Qui ferro atque igni: referantque Machaona dextra.
Non inimica facit serpentum membra creatis:
Nam capiunt snibusque suis, peploque fluenti:
Osculaq₃ horrendis iungunt impune venenis.

Carminibus & succis medicantes.
 Serpentū aucupes.

Eiusdem occasu nati.

Ast ubi ad Hesperij tendit vada lubrica ponti:
Letaleis passim morbos, & vulnera dente
Tabifico meditatur: & atro felle sagittas
Intingit, miscetque malum per pocula virus:
Mensas boleto vitians, pariterq₃ veneno.

Venenis infames.

Pleiadum exortu nati.

Hos nati mores referunt, queis cætus ab ortu
Pleiadum aspirat: Bacchū, Veneremque sequuntur:
Illis cura sui vultus, frontisque decoræ
Semper erit: referentq₃ & olentia tempora scitis:
Luxusque, illecebræq₃ placent: ac aurea crinen
Fibula subnectit: roscos insuper exitet ore

Luxuriosi, illecebrosi, ac molles et effemina-
 ti.

Eximius,

*Eximius, blandusque decor: similisque puellæ
Cultus: & assyriam redolent lita pectora myrrham:
Vina placent, hilarésque ioci, & petulantia lingua:
Mordacésque sales: intinctaque verba venenos
Semper amant, & cura novos exuscitat igneis:
Ac domito regnat victrix in corde libido:*

Ambitio-
si, et Sar-
danapali.

*Nec minus ambitio tenet, ac certamen honorum:
Sed generis nimium, & nimium citò pœnitet illos:
Vnde in fœmineam cupiunt transire figuram:
Pumicibusque cauis horrentia membra polire:
Semper amare parum est, cupiunt & amare videri.*

Pugnaces
et copiis
præfecti.

*Ast oritur quoties Phœbe complexa nitentes
Pleiades, claros reddit, magnosque favore:
Cui si Cunctipotens fœlix, vel Cypria fausta
Ignibus astiterint, Mauortia signa sequuti
Implebunt validas numerofo milite turmas:
Multaque fœlici committent prælia dextra,
Ductores auro insignes, ostroque decori:*

Decollan-
di.

*Multa mari quoque bella gerent: ac cade rubentem
Nerea, spumantes spectabunt sanguine fluctus:
Fœlices, si non irato principe, tandem
Accipiant iugulo gladium, aut ceruice securim:
Umbraque lethæos fleat indignata per aneis
Descriisse solo lacerum, & sine nomine truncum.
Hæc eadem exoriens, densisque inserta choreis
Pleiadum, si Saturni mala vulnera sensit,
Et fuerit luce exhausta, ac vix cornibus extans,
Heu sortem miserandam, & non superabile fatum:
Capti oculis nati vitam sine lumine ducent.*

Cœci, &
oculis ca-
pti.

Earundem occafu nati.

SI quis in occafu tristes, cœloque cadenti

Pleiades

ASTERISMI.

*Pleiades videat, mergentes gurgite crineis,
 Infestétque malum sidus, radiique nocentes
 Percutiant: vndas timeat: nec fluctibus vllis
 Confidat: fluuió sue petat remo impiger altos:
 Ne latus allidat scopulis, victúsque procellis
 Naufraget: & vili moriens tumuletur in alga.
 Si fœlix simul, infœlixque aspexerit astrum,
 Ille inter cyathos positus, vinóque sepultus,
 Purpureóue toro recubans, & virginis arcto
 Fusus in amplexu, dum mollia gaudia captat,
 Et Venus ex imis stillat resoluta medullis,
 Illius in roseis linquet sua fata labellis.*

Periclitá-
tes in a-
quis.

Inter bi-
bendum,
aut cócú-
bendú mo-
rientes,

Persei exortu nati: et item occasu.

Hoc surgente, aliquis veniens in luminis auras,
*Si Phœbus quoque Gorgoneo sese extulit ortu:
 Si Mars infœlix telo rutilante lacesat
 Quo Sol, aut quo Luna loco est, dominúmque locorum:
 Nec fœlix stella occurreret, cœlóue cadenti
 Sese agat occasum versus, miseranda minatur:
 Nam caput auulsum collo violenta bipennis
 Auferet, vt media truncus spectetur arena:
 Aut etiam excisis manibus, pedibúsue iacebit:
 Vulnere seu crudo illa chrymans, & corpore toto
 Languens Phœbum incusabit, Dictynniáque arma:
 Si medio cœlo Phœbe lunauerit arcum:
 Usque adeo Inachides in nostra pericula seuit.*

Decollá-
di et muti-
landi.

Centauri exortu nati.

Qvos oriens Centaurus habet sibi fœdere iunctos:
*Hos currus, & frena iuuant: iuuat insuper acrem
 Quadrupedē moderari, & aperto imittere cāpo:
 Quinetiam*

Aurige et
equifones

ANT. MIZALDI

Quinetiam si Mars stricto minitabitur ense
 Pallatores *Bella ciens, bellum exercent: armisque decori*
Pugnatoris equi costas, & terga fatigant:
Hostilisque acies, aut hasta, aut ense laceffunt:
Sin Arcas celer aspiciat: quæ sita per artem
 Medici ar- *Auxilia ægroti pecori, succumq; medentes*
 mentarij. *Admiserunt: nec non morbos & vulnera curant.*

Eiusdem occasu nati.

Quadri- *Istac Hesperio Centaurus mittit ab orbe,*
 gis, et ex *Iratus quoties sæuo aduersabitur astro*
 alto de- *Bellipotens: aut Saturni falx horrida sæuit:*
 turbandi. *Nascens ex alto ruet: ac de culmine labens*
Vix Diuûm auxilium implorat: præcepssque quadriga
Excutitur: lacer ipse fera aut immanis hiatu,
Sive ferocis equi violento vulnere tactus,
Lethæos mærens portus petet: at bene cautus
Quadrupedes ad se timeat properare citatos.

Cassiope exortu nati.

Aurifices *Talia Cassiope nascentium pectora fingit:*
 ingeniosi. *Aurifices oriens faciet: qui in mille figuras*
Vertere opus possint: carnique acquirere dotem:
Materia & lapidum viuos miscere colores:
Hinc augusta nitent sacratis munera templis:
Hinc lenocinium formæ, cultusque repertus
Corporis: atque auro quæ sita est gratia fronti:
Pèrque caput ducti lapides, per colla, manusque:
Et pedibus niveis fulserunt aurea vincla:
 Metallo- *Ac ne materies tali sub munere desit,*
 rû effos- *Quærere sub terris aurum, furtinque latentem*
 res, et chi- *Naturam eruerè, ipsumque orbem inuertere, multis*
 mistæ.

Imperat:

ASTERISMI.

*Imperat: ac glebas inter deprendere gazam:
In vitámque nouo tandem producere cælo:
Ille etiam fuluas auidus numerabit arenas:
Concoquet argenti glebas, venámque latentem
Ernet: & silicem riuo saliente liquabit:
Ac facti mercator erit per vtrunque metalli:
Alterum & alterius semper mutabit in vsus.*

Mercato-
res et mo-
netarij.

Eiusdem occasu nati.

A*H vtinam oceani nunquã se tingat in amne
Occumbens: nunquã telo, nunquã ense minetur:
Aut è præcipiti fatum crudele ruina:
Non esset cælo spectatior altera virgo:
Nec quã plura suis peperisset commoda natis.*

Mors ex
ruina, &
gladio.

Piscis austrini exortu nati.

Q*Vando se ortiuo producit in aquore Piscis:
Quisquis erit tali capiens sub tempore vitam:
Ille, vt paulatim tulit atas, auia montis
Nulla petit: nulla ipse feris venabula torquet:
Littoribus tantùm aßistit: Neptuniãque antra
Sola placent: solis gaudet piscator arenis:
Audet & irato sese committere ponto:
Necnon Nereidum thalamos intrare repositos:
Tritonum penetrare domos, Glaucique recessus:
Littoribus, ripisq; suos is conteret annos:
Pendentem & caco captabit in aquore piscem.
Cúmque suis domibus conchas, ac ostrea ducet:
Quinetiam occultos pelagi aduentare tumultus,
Incubant quibus aut cæli de partibus Euri,
Quãnc die cogant atro se turbine nubes,
Immineántque hyemes ponto, prædicet ad vnguem.*

Piscatores
et natato-
res.

Astrono-
mi et va-
tes.

E Eiusdem

ANT. MIZALDI

Eiusdem occasu nati.

Ille idem properans tumido se immergere ponto:
 Si coniunctus erit Marti, rigidæ parenti,
 Ex modò descriptis tristissîma fata minatur.

Spicæ exortu nati.

Aduersos mores, & pectora dura per ortum
 Spica dabit, frumenta seret, graue figet aratrum:
 Agricole, Mellæ fauis expressa liquet: nihil vsque remittens,
 et fœnera- Ad vitæ varios vsus quod sedulo proficit:
 tores. In fœnus sataget semen committere terris:
 Usuramque sequi maiori sorte receptis:
 Atque parare nouis cellas, ac horrea granis.

Eiusdem occasu nati.

Laboriosi **D** At varios animi motus, & pectora turbat
 et anxij. Occasum dum Spica petit: dat & vsque labores:
 Cui falcem si fortè senex subiecit abenam
Famelici. Iratus, miseramque famem, illuniemque minatur:
 At Mauors furti damnat: populoque reposcens
 Annonam, dictis & pœna crimen acerbat.
Suspendiũ **I**lli nil Arcas, nil proderit aurea virgo,
 ex latroci- Quin pendat factum suspensò corpore furtum:
 nio. Et, populo spectante, miser det sanguine pœnas.

Cephei exortu nati.

Qui cernet primo surgentem Cepheæ cælo
 Natus, huic dabitur frontis sua ruga seueræ:
 Et dura imperia, & vultu mens aspera tristi:
Seueri, & Qualem se Censor, qualem se Porcius olim
 asperi. Romanoque foro, & rostris popularibus egit:
 Hunc non vana inuuant, potius iuuat inlyta virtus:
 Contemptorque animus, munitaque pectora recto:

Et

Aut genus, alternant fatum: quod iure notabis.
 Præterea obliquo septem quæ lumina cyclo
 Currunt, sideribus magna addunt antè relatis.
 Sed summè cuperem pro summa id lege tenendum,
 Quòd magis illustres formarum ex ordine stella,
 Et quæ Signiferum propiùs spectantur habere,
 Maiores retinent vires, maioraq; possunt:
 Quod vel ad ipsa etiam transfundes schemata tota:
 Quæ & si diuitias ingentis, atque triumphos
 Dant sapere imperiùmque ima de plebe creato:
 Et seruos solio statuunt, sceptrisq; decorant,
 Ab non fida manent, certo nec fœdere perstant:
 Nam quantum cælo hæc tolluntur schemata summo,
 Quòque loco maiore aliquè statuère, magisq; que
 Erexere, atque ex imis ad summa tulere,
 Hòc magis affliguntque, solo calcantque iacentem:
 Ac hominem statuunt misera ad spectacula tandem.

Conclusio, cum pulcherrima paraclesi ad *μυροειδὲς*
 Epicureos, cæli & rerum illius præstantissimarum oso-
 res, ac derisores summopere deridendos.

Hæc sunt quæ potui de cælis scribere paucis:
 Altius his nihil est: sedes excludo beatas:
 Publica Naturæ domus, amplis finibus hisce,
 His tam præclaris, tam firmis, tam pretiosis
 Tectis, vel potiùs stellatis mœnibus, altè
 Est vallata: quibus Pontum, terrasque iacentis,
 Aeræque, inclusit Diuumque, hominumque potestas.

Mira Dei Et suprà, ac infrà, vitaleis addidit igneis
 providentia in mû- Undique: quos præsci stellas ac Signa vocarunt:
 di consti- Nec non stellatas formas, rutilasque figuras.
 tutione. Sed ne corporeas illis ascribito parteis:

Non

Vide
 Claud.
 Ptolem.
 Aphor.
 29.

ASTERISMI.

*Non carnis, nervos, venas, non ossa membra:
 Nec credas omnes simili splendescere sursum
 Luce: nec aequales nobis iacularier igneis:
 Nec toto plenas profundere corpore flammis:
 Non posset mundus sufferre incendia tanta,
 Non lucem tantam (ô Numen mirabile cœli?)
 Omnia si plenis fulgerent sidera membris:
 Sat Natura habuit formas disjungere formis:
 Et stellas stellis ostendere, sidere sidus:
 Ac varios passim designare ignibus igneis:
 Et non ut vulgi ferretur fabula cœlum:
 Ut visum est doctis aliquot, multumque peritis.
 Ergo vides, qualis, quanta, & quàm denique pulchra,
 Sit stellata cohors: & quàm miro ordine perstet:
 Cui si pro numero vires Natura dedisset:
 Ipse suas Aether flammis tolerare nequiret:
 Totus & accenso flagraret mundus Olympo.
 Ast tanto in numero, nil tam est mirabile nobis,
 Quàm ratio, & certis quòd legibus omnia fiant:
 Nusquam turba nocet: nil illis partibus errat:
 Latius, aut lenius, mutatoe ordine fertur:
 Hic quiduis constans, hic est concordia concurs:
 Nullum dissidium, nullæ invidiae, tumultus
 Nulli: quisque suas partes sequiturque facitque
 Ex animo: nulli còguntur: lex ibi nulla est,
 Quæ pœnas statuat, fiunt hic ordine cuncta:
 Cuncta suum patrem agnoscunt: ac iussa magistri
 Vel solo nutu, facili bonitate sequuntur:
 Quod videant homines: & se sub imagine tali
 Componant: moresque suos scrutentur in astris.
 Ergo, animal sanctum, mentisque capacius alta,*

Philo-
 sophica de
 stellarum
 numero et
 viribus.

Mira í cœ-
 lestib⁹ har-
 monia.

Pulchra

ANT. MIZALDI

ad μυσου - O mortalis homo, sursum tua lumina mitte:
 εδύς ho- Astra tuam vitam formabunt, te astra docebunt.
 mines di- Illa Deo parent hodie, parent velut olim:
 gressio. Tu contra: quod eis praeceptum est, semper, & ultro
 Implernnt: tu contra: per placidè, atque libenter
 Illa suos motus, & lucida lumina, mundo
 Ac tibi dant gratis, quocunque recesseris orbe:
 Tu contra gressus nullos, vestigia nulla,
 Lumina nulla moues, ut id vnum agnoscere possis:
 Illa tuis rebus vigilant, noctesque, diesque,
 Absque errore vlllo, seruatòque ordine semper:
 Tu contra Veneri vigilas, furtisque, dolisque,
 Nil meditans, nullo caelum dignatus honore,
 Nullo prospectu, sine quo non est tibi vita.
 Hęc legāt & videant multi rerū cœli ofo- res. O curuas in terram animas? ò pectora cæca?
 O deprauatos mores? ò ferrea seclâ?
 O bipedest alpas? ò mundi sordida monstra?
 Sed frustra (ut video) cum verbis tempora perdo:
 Surdos conueniens Epicuri de grege porcos:
 His ergo ad coruos missis, & tartara Ditis,
 Te, cœlestis homo, cui sunt cœlestia cordi
 Paucis affabor: vana tellure relicta
 Aspira sursum: ac caelum incipe noscere quid sit:
 Sanè ego te cupio paruo, modicòque labore
 Ingentem lucem iusta ratione videre:
 Quod cernes Deus est: perge ergo scandere sursum.
 An dubium est habitare Deum per sidera cuncta?
 Mirus au- In caelum remeare animas, caeloque venire?
 toris labor in excitâ dis inge- niis adre- Vos, ò vos, astris nati fœlicibus: atque
 Sortiti meliorem animam (diuina propago)
 Hęc terrena instar nebulae proponite vobis:

Et quæ

ASTERISMI.

*Et quæ post annos aliquot mors omnibus aufert,
 Ne multum curate, ac spem ne figite in illis:
 In terris quæcunque placent, sunt omnia sordes:
 Quas stulti, & scelerati homines, pecudumque sodales
 Optant imprimis: atque has bona maxima censent:
 Propter quæ subeunt discrimina mille: cientq̄
 Prælia: & exponunt stultissima pectora morti:
 Terrenis igitur terrena hæc linquite: porci
 Latentur cæno: placeant cælestia vobis:
 Terra putre hospitium est: patriam Deus æthere vestram
 Constituit: patrias optate inuisere sedes:
 Qui ad terram accedit, cælum fugit: æthera amare
 Nemo potest, nisi sit terreno exutus amore:
 Sed pauci, heu, nimium pauci contemnere possunt
 Hæc terrena: alisque animi, se attollere cælo:
 Cur? quia difficile est (fateor) sed præmia magna,
 Efficiunt facilem, atque leuem quæcunque laborem.
 O cælum eximium? ò pulcherrima regia Diuum?
 Quàm pura es, quàm perspicua, ac spectabilis, & quot
 Vndique sideribus variis ornata reluces?
 Ergo homo, te cognosce, genus qui ducis ab astris:
 Et cælos redama, quorum in te lucet imago:
 His gaudeto bonis, quæ non Deus inuidet ulli:
 Quæque dedit toti spectacula publica mundo:
 Omnibus vt possent sursum nosci: & venerari
 Ille, per illa, bonus, sanctus, iustusque, piusque:
 Cui fuit, est, & erit per sæcula cuncta, triumphus.*

rum cœli
studia, &
cõtempla-
tionem.

Rerũ ter-
renarũ stu-
dium mul-
tos auertit
à rerũ cœ-
li cõtem-
platione.

Mirũ au-
toris defi-
derium in
prouocã-
dis homi-
nibus ad
cœlestis
philoso-
phiæ stu-
dia.

F I N I S.

E iij

ANTONIVS MIZALDVS
Vranophilo Lectori. S. D.

Euolutus ferè est annus, Lector cádide, ex quo typographis Cosmographiam, vel potius Vranographiam à me vtcunq; elaboratam, in tuú vsum amicè æquè ac libéter ex animo cômisi. Hæc, ne manca relinqueretur, sollicitante in dies amicorú meorum erudito cœtu, partibus suis (Signis, inquam, Planetis & Asteris) pro mea tenuitate succisiuis lucubrationibus, quoties à studiis & rebus medicis respirare mihi licuit, facili versu, faciliore methodo, & facillima perspicuitate, perfecta tandem & absoluta tibi in lucem prodit. Non sum nescius Marcum Manilium ante annos mille quingentos treis & quinquaginta, primum omnium (quod sciam) glaciem eam fregisse: hoc est, carmine docto iuxtà ac eleganti, res cœli ad Augustum descripsisse. Ad hæc, Iouianum Pontanú multiplicis eruditióis virú, haud ita porrò à nostra memoria idem factitasse. Quib⁹, & aliis nò paucis me multa debere, ne plagij meritò accuser, ingenuè fateor: plurimáque in meis istis agellis semina passim dispersa esse agnosco, quæ ex illorum fœcundissimis horreis manarunt: sed fabulis tamen ac poëticis cômementis, quib⁹ scantent illi, spoliata. Quòd ad styli rationem attinet, in omnibus, & per omnia breuitatem perspicuitati, quantum tulit materia (impedita certè) copulare eximiè studui. In quo, si ornatum cū pari eloquétia desideras, Marci Manilij in eodem arguméto versantis patrociniú audire nò grauaberis:

Ornari (inquit) res ista negat, contenta doceri.

Hæc sunt in summa quæ te scire paucis volebam. Bene vale, Lector candide, idémque frater mihi ex animo amice: quem cœlestis ille omnium pater qui facientes adiuuat, sua gratia mecum semper illustrare dignetur.

ANTONII MIZALDI
 Monluciani, monocælon asclepiadeum,
 choriambicum, acatalecticum,
 de laudibus, præstâtia, & dignitate docti
 Astronomi.

Ad Franciscum Oliuarium, Galliarum
 Cancellarium prudentissimum.

EMPER visa fuit conditio mihi
 Perdocti Astronomi, non reliquis
 modò

Maior: sed melior, nobilior quoque,
OLVARI, celebris gentibus omnibus

Cancellarie Regi quater inclytum,

Francisci patris, eius quoque filij
 Henrici, atque sacer Castalidum parens;
 Nec non Astronomon portus, & anchora.

In primis, studium, curaque sordida
 Terræ, non potis est flectere ad infima
 Illum: sed vehitur summus in æthera,
 Sublimi feriens vertice sidera:
 Illic ut liceat viuere cum choro
 Diuinæ Vrania mille modis sacro:
 Qui, tanquam steriles, esse procul iubet,
 Quos auri rutilans illaqueat nitor
 Blandis funiculis, mortiferis tamen:

Laus docti
 Astronomi à
 neglectis for-
 tunæ bonis.

ENCOMIUM

Quos ingens grauitas præpedit altius
Reptare: & potius consequier bonum:

Et quos magnificæ nobilitant opes:

Quos fœtu reditus multiplici fluens,

Quos distenta nouis horrea frugibus,

Quos vino valido vasa tumentia,

Quos mensæ dapibus pontificalibus

Instructæ celebrant, ac populariter

Acceptos faciunt, atque foris beant:

Nihil cõ-
mercij cæ
lo cū vo-
luptatib⁹.

Hos (inquam) Vrania siderens chorus,

Ceu telluris onus, cœlitibus nimis

Inuisum, refugit, fulminat, expuit:

Queis, vel iure bono, connumerabimus

Hircorum, atque suum sordidulos greges:

In quorum stabulis præcipuam damus

Sedem, molliculis Sardanapaliis;

Necnon ventricolis mille Epicuriis:

Qui cœlum spoliant viribus, & Deum

Non curare homines turpiter astruunt:

Dum Baccho & Cypria sacra perimpia

Fortunæ
cum cœlo
malè con-
uenire.

Nocticis atque dies concelebrant: nihil

Optantes melius, nobilius nihil,

Post vanos titulos, vanaque nomina;

Et dona instabilis perpetuò Dea:

Quæ florent hodie, fluxaque cras iacent.

Se non Astronomus talibus impedit:

Qui cum cœlitibus cœlica possidet

Fœlix regna: quibus (turre velut situs)

Fœlix ad-
modū A-
stronomi
conditio.

Quàm circo positas res hominum breui,

Quàm clausas humili valle procul videt?

Quàm ridet miseros terricolas? Deus?

Quam

DOCTI ASTRONOMI.

Quantis inde malis hos notat affici?
 Et quot mortiferis cladibus impeti?
 Quot furtis, gladiis, dissidiis, dolis,
 Vnumquemque alium persequier? bene
 Dum sursum residet tutus in æthere.
 Sic est Astronomus Casare, sine quid
 Illo maius habes, mille beatior
 Causis, mille modis maior, & altior
 OLVARII, celebris gentibus omnibus
 Cancellarie Regum quater inclytum,
 Francisci patris, eius quoque filij
 Henrici, atque sacer Castalidum parens,
 Necnon Astronomon portus, & anchora.

Ut celfo volitans sub solio Iouis
 Per Phœbi radios Rex animum, solet
 Deorsum tardigradas temnere cochleas,
 Muscas, vermiculos, puluerem situm:
 Sic summum volitans summus ad æthera
 Dum vult Astronomus, despicit infima:
 Ac vileis hominum ridet ineptias:
 Et quæ constituunt eximiè bona
 Multi terrigena, diuitias, togam,
 Fastus purpureos, cornigerum caput,
 Necnon mille tibi cognita, negligit:
 Affectans aliud nobilius bonum:
 Non hunc chara soli detinet arca:
 Non gemma, aut lapidum splendor amabilis
 Hûic auferre potest sidereum iubar:
 Non vani tituli, somnus & ocium:
 Aedes marmorea, pulchra palatia:
 Seruorum strepitus, millè que fercula:

Pulchra
 similitudo
 & summè
 notanda.

Hæc le-
 gât ambi-
 tiosi mor-
 tales.
 Astrono-
 mus alter
 homo
 quàm mor-
 talis.

ENCOMIUM

*Is casta Vrania discipulus, parum
 Re vera ista facit: noscere sat putans
 Motus sidereos: vim senis algidi:
 Vim fausta Veneris, Mercurij quoque:
 Quid cum Marte ferat Iupiter aureus:
 Quando bella cadent: cur premat anxia
 Illum pauperies: huic diademata
 Quem finem referent: quid statuent equi
 Tingentes rutilos ad mare Atlanticum
 Soles: adiiciet quæ mora noctibus
 Tardis obstiterit: rursus ubi ignea
 Aestas emicuit, cur brevioribus
 Nox adsit tenebris, lux eat amplior.
 Quid porrò exoriens, & pariter cadens
 Mundo terrificus Scirius imprimet:
 Et quid Pleiades, quid Hyades, simul
 Arcturus, Procyon, Hædulus, & Lyra,
 Ac Præsepe, & Oriónque, Coronaque.
 Hæc cuncta Astronomus dum bene percipit,
 Dum tot perfruitur commoditatibus,
 Non eius studium, gloria, dignitas,
 Sors, & conditio nubibus obtegit
 Splendores alios, iurèque destruit
 OLVARII, celebris gentibus omnibus
 Cancellarie Regum quater inclytum
 Francisci patris, eius quoque filij
 Henrici, atque sacer Castalidum parens,
 Necnon Astronomon portus, & anchora?
 Hæc sunt magna quidem, sed nihil, aut parum
 Admiranda putes, si modò quæ dabo
 Spectas: Astronomus mille, vel amplius*

Rerū cœ-
 li Philoso-
 phi incre-
 dibilis et
 summa fœ-
 licitas.

Cœlū do-
 ctis Astro-
 nomis per-
 uium esse.

Astrono-

Annis

DOCTI ASTRONOMI.

*Annis antè, potest dicere quo loco
 Eclipses populum concutient metu:
 Et qua parte poli prospiciet que ant:
 Queis exinde plagis, aut regionibus
 Mundi: & qua facie parturient mala:
 Quo nam mense cadent: quis color imminet:
 Et quàm longa prement damna: quibus modis:
 Non per bella, famem, pestiferam luem:
 Aut morbos alios: per pluiias, gelu,
 Ventorum rabies, intolerabilem
 Aestum: præterea, non ferientur his
 Aut bruta, aut homines: quæ bene singula
 De ipsis aeriis ignibus, & vagis
 Crinitis, etiam sedulo indicat.
 Addo, quòd methodo tempora ponere
 Scit, queis velinolum Luna tumescere
 Compellet pelagus, mòxque quiescere.
 Scit terræ vnde tremor, quando futurus est:
 Et quando illunies: fulmina stridula
 Dum nubes parient: quando tonitrua
 Surgent: quando niues, quandoque grandines:
 Et quo mense cadent, vel potius die:
 Qui mores hominum: qui steriles erunt
 Anni: qui Cereris munere, diuites
 Reddent agricolas, mustaq; porrigent:
 Quæ stella pluiias, flamina quæ dabunt:
 Necnon & nebulas, sudâque tempora:
 Arctoum Boream, cum madidis Noti
 Pennis, & Zephyrum floribus vtilem:
 Euri viuificos denique spiritus
 Cælum quando suis motibus adferet,*

mus peri-
 tus & do-
 ctus, alter
 re vera
 Propheta.

Mira pro-
 uidentia A-
 stronomi.

Ex his col-
 lige Astro-
 nomum (si
 quidè vo-
 let) diuité
 leuiter fie-
 ri possè.

Cum

ENCOMIUM

Cum ventis sociis, & lateralibus,
 Seu terram per agres, seu mare nauiges.
 Sic est Astronomi gloria maxima,
 Ingens prater ea laus, decus, ac honor
 OLVARII, celebris gentibus omnibus
 Cancellarie Regum quater inclitum
 Francisci patris, eius quoque filij
 Henrici: atque sacer Castalidum parens:
 Necnon Astronomon portus & anchora.

Vt Solis radians igniferi iubar,

Altera si-
 militudo
 pulchra et
 elegans.

Stellas, eximio lumine fulgidas
 Non dicam superat, sed remouet procul
 Ex nostris oculis, obtenebrat quoque:
 Sic docti Astronomi conditio sacra,
 Et splendor rutilans (inuidia locus
 Hic absit) titulos, magnificè graueis,
 Et vulgi phaleras consepelit: necnon
 Obscuris tenebris voluit, & implicat:
 Is, quod nemo potest, vrbibus exprimit
 Qui morbi immineant, & quibus irruent
 Anni temporibus: qualis hyems erit:
 Quid Ver arboreis floribus aduehet:
 Aestas quid segeti, denique vitibus
 Autumnus quid alet, de vario situ,
 Aspectu, radiis, motibus, impetu
 Astrorum: quibus est imperium datum
 In res quas gremio terra capit suo:
 In res acrias, res pelagi quoque:
 Quae addes hominum corpora, sicuti
 Nos diffuse aliis persequimur libris:
 Haec, inquam, Astronomus prauidet: vnicus

Astrono-
 mus do-

Re vera

DOCTI ASTRONOMI.

*Re vera sapiens: excipio rudes,
 Plebeiosque aliquot, Mercurio bene
 Irato genitos: qui leuiter nimis
 Res cœli maculant: experientia
 Nil, vsus minimum, iudicij parum,
 Aut fortasse nihil, præterea minus
 Artis (proh hominum, probque Deum fidem?)
 Callentes: sed in his plus satis immoror:
 Expertum Astronomum, nec populariter
 Edoctum repeto: qui ad numeros vocat
 Stellas: & proprio nomine quamlibet
 Compellat: proprio collocat & loco:
 Dicit quot breuibus nocte micent notis:
 Magnarum quota sit prima, secundæ:
 Quo quærenda modo qualibet: indicat
 Quæ mensura polis, quanta profunditas:
 Immensum spatium aethera diuidit:
 Formas in varias sidera colligit:
 Huic semper superi regna patent Iouis:
 Hunc Dij symposiis, ac epulis suis
 Quando vult adhibent: hunc ad amant, ei
 Perdulcem ambrosiam, & nectar inebrians,
 Cœlestesque dapes sedulo proferunt:
 Paucis, hunc decorant, & variè beant:
 Vnde est Astronomi conditio boni,
 Et fors aethereis ædita sedibus,
 Non dicam reliquis nobilior, sed &
 Maior, ditior, ac magnificentior
 OLVARI, celebris gentibus omnibus
 Cancellarie Regum quater inclytum
 Francisci patris, eius quoque filij*

ctus, re ve-
 ra magn⁹
 ac sapiens.

Res cœli
 omnes do-
 cto Astro-
 nomo ap-
 tas esse ac
 expositas.

Henrici:

ENCOMIUM

- Henrici: atque sacer Castalidum parens:
 Necnon Astronomon portus, & anchora.
 Dicet fortè aliquis, quòd caret omnibus
 Quæ corpus recreant, ac animum fouent,
 Solers Astronomus, fidereas domos
 Lustrans, suspiciens, perpetuò colens:
 Hunc cœli exhilarant innumeris viis:
 Huc dant mille modos, millèque machinas
 Laxandi ingenij: vis sequier feras?
 Mox venator adest dexter, & impiger
 Sylvarum Arctophylax incola: qui duas
 Vrsas, & Leporem peruolucrem dabit:
 Armentique patrem deteget eminus:
 Ac arcu, & iaculis te quoque munit:
 Ardentesque Canes illico seliget:
 Quorum dente cadent & Lupus, & Leo:
 Aurigas & Equos, Plaustraque proferet:
 Aucupiū. Quæis vel difficilem conscies viam.
 Auceps si fieri fortè moueberis:
 Corui illic, Aquila, Vultur, Holor, volant.
 Piscatio. Gestis insidias tendere piscibus?
 Huc translatus aquis Eridanus suis,
 Multos ac varios sedulo congeret:
 Vt Cetum taceam, cum regradio
 Cancro: prater ea Pisciculos duos,
 Aut treis (si notium connumerat eis)
 Delphinumque, maris, deinde poli decus.
 Digladiatio. Si fortasse iuuat digladiarier:
 Orion rutilans ensifer irruet.
 Navigatio. Si contrà studeas æquora scandere:
 Argo nauis erit: magnaque fusio

Vndarū:

DOCTI ASTRONOMI.

Vndarum: gregibus vis operam dare?

Hircum, Lanigerum, cornigerum Caprum,

Vel dicto citius conspicias ibi:

Cum summis ducibus, principibus quoque

Versari satagis? perfacili manu

Iunges, ac socios efficies tibi,

Cepheum peruigilem, magnanimum Herculem,

Necnon historis Persea cognitum.

Ten' docto alloquio foemina, splendido

Aspectuue capit? se offeret illico

Formosa Andromede, Castropeaque.

Vis gustare Diis nectar amabile?

Cratera inuenies pernitidum: placet

Cantu, vel modulis te, simul & tuum.

Restaurare animum? percelebris Lyræ

Orpheû, mox oculis prosiliet tuis:

Affectas superis sacrificare Diis?

Illic Ara patet: frigora pellerè

Exoptas? varij (conticeo Focum)

Ignes, viuificis vsque caloribus,

Sursum perpetuo lumine splendent

Noctes atque dies: infima, summaque

Lustrantes: vegeto denique spiritu

Afflantes: quid habes, aut petis amplius?

Rex ambis fieri? cœlica numina

Te ornabunt rutilo mox diademate:

Vis cum candidula virgine, dulcibus

Verbis, tristitias excutere ingeni?

Cœlum rite dabit: cum pueris cupis

Ludis atque iocis oia fallere?

Surgens Tyndaridæ sedulo paruuli:

Rustica-
tio.

Aulicorū
cōuersa-
tio.

Amatoria
in cœlo.

Cōpota-
tio.

Musica.

Sacrifica-
tio.

Domina-
tio & Po-
testas,
Delecta-
tio.
Ludi &
ioci.

Vis

ENCOMIUM

Omniũ di
 disciplina-
 rũ, & artiũ
 officina in
 cœlo. *Vis cum magnificis, & grauibus viris,
 De regno, studiis, militibus, foro,
 Castris, diuitiis, corporeis bonis,
 De rebus medicis, rebus agrestibus,
 De legum placitis, atque matheſibus,
 De ſacra ſophia, mechanicis quoque
 Diſceptare? tibi mox aderunt, ſenex
 Saturnus, Venus, & Iupiter optimus,
 Necnon Mercurius, Cynthia denique,
 Et Mars, Phœbus item, turbaque plurima
 Patrum cœlicolũm, docta, vetus, bona,
 Qua promptè, & modico tempore, quod rogas
 Facundè expediet. Vis tibi pingier
 Cyclos, lineolas, puncta, triangulos,
 Orbeis, aut aliud tale? mora breui,
 Cœlum quidquid id eſt proferet: in ſuper
 Odifti tenebras? nil niſi lux micat
 Surſum: viſ rutilas, viſ oculis tuis
 Gemmas de radio non tolerabiles?
 In cœlo reſident milia milies:
 Quiduis ſiderei regia fert poli:
 Prudentem Aſtronomum participem ſui
 Reddit conſilij Iupiter: hunc ſuam
 Mentem ſæpe docet: certaque ſigna dat,
 Quæis tanquam trutinã ſingula ponderet:
 Quæ ſunt, præterierunt, venient quoque.
 Sed ſinem facio, dum modo dixero,*

In cœlis
 ſplendida
 omnia ac
 nitida. *Aſtrono- Tantas Aſtronomum res domino Deo
 mũ omnia Deo acce-
 pta refer-
 re: quẽ ex* *Acceptas poſitã ferre ſuperbiã:
 Quarum notiitiã, tranſit ad illius
 Veram notiitiã. Dic, quid habes, homo,*

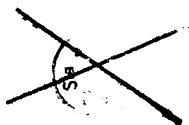
His

DOCTI ASTRONOMI.

*His maius, melius, magnificentius?
Nil sanè: ergo mihi perpetuò bene
Visa est Astronomi conditio probi
Et docti, reliquis esse beator,
Ac præstantior, illustrior, altior,
OLVARI, celebris gentibus omnibus
Cancellarie Regum quater inclytum,
Francisci patris, cuius quoque filij
Henrici: atque sacer Castalidum parens:
Necnon Astronomon portus & anchora.*

fuis ope-
ribus ve-
neratur ac
adorat.

*Finis encomij docti rerum cæli Philosophi,
seu Astronomi, Antonio Mizaldo
Monluciano authore.*

016. G. II. 3318

Ob. G. II, 3318 - 3320

